

RAPPORT

KOSTRA-ANALYSE FOR NYE LILLESTRØM KOMMUNE

29. MARS 2019

Leveransen er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO AS eller BDO Advokater AS vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart.

INNHOOLD

1	SAMMENDRAG.....	3
3	MANDAT OG METODE	4
4	SAMLET KOSTNADSNIVÅ	6
5	HOVEDTALL DRIFT.....	10
6	GRUNNSKOLE	13
7	BARNEHAGE.....	20
8	BARNEVERN	26
9	PLEIE OG OMSORG.....	31
10	KOMMUNEHELSE.....	36
11	SOSIALE TJENESTER	39
12	KOMMUNALE BOLIGER.....	43
13	KULTUR OG IDRETT	46
14	KIRKE	48
15	PLAN, KULTURMINNER, NATUR OG NÆRMILJØ.....	49
16	ADMINISTRASJON, STYRING OG FELLESUTGIFTER	50
17	BRANN- OG ULYKKESVERN	53
18	EIENDOMSFORVALTNING.....	55
19	SAMFERDSEL	60
20	NÆRINGSFORVALTNING OG KONSESJONSKRAFT	62
21	FLYKTNINGER OG INTEGRERING	64

1 SAMMENDRAG

Nye Lillestrøm kommune oppstår 1. januar 2020 når de tre kommunene Skedsmo, Sørum og Fet går sammen til en kommune. De nåværende kommunene ønsker å opparbeide seg kunnskap om økonomisk drift, kostnadsnivå og andre nøkkeltall i den nye kommunen.

Med bakgrunn i dette har BDO AS, som underleverandør til Framsikt AS, fått i oppdrag å utarbeide en rapport som inneholder analyser om økonomisk drift, kostnadsnivå og andre nøkkeltall i kommunen. Formålet med rapporten er å finne ut hvordan de økonomiske nøkkeltallene for den nye kommunen vil bli og å sammenligne dem med andre sammenlignbare kommuner.

I rapporten sammenstilles og analyser regnskapsdata og andre data fra Kommune-Stat-Rapporteringen (KOSTRA) til Statistisk Sentralbyrå (SSB). De økonomiske nøkkeltallene for den nye kommunen sammenlignes med andre sammenlignbare kommuner, og med de nåværende kommunene Skedsmo, Sørum og Fet kommune.

En kommunes driftsresultat avhenger av både drifts- og finansutgifter. Selv om en kommune har lave driftsutgifter kan de ha et lavt netto driftsresultat. De finansielle nøkkeltallene i nye Lillestrøm kommune i 2018 var ikke tilfredsstillende. Denne konklusjonen baserer seg på følgende tre nøkkeltall:

- Netto driftsresultat: I 2018 var nye Lillestrøms netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter 1,5 prosentpoeng lavere enn anbefalt bransjenorm, og lavere enn landsgjennomsnittet og de sammenlignbare kommunene.
- Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter: Lillestrøm fortsatt høy nettogjeld, 97,2 prosent av brutto driftsinntekter. Dette gjør at nye Lillestrøm utsatt for renterisiko.
- Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter: Nye Lillestrøms reserver, i form av disposisjonsfond, er på et tilfredsstillende nivå.

Sammenligner vi de finansielle nøkkeltallene i de tre nåværende kommunene ser vi at det er store forskjeller.

Selv om de finansielle nøkkeltallene ikke er tilfredsstillende, ser det ut til at den nye kommunen drives relativt kostnadseffektivt. Dersom vi korrigerer for utgiftsbehov er samlede behovskorrigerede netto driftsutgifter i nye Lillestrøm 117,1 millioner kroner lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 i 2018. Tjenesområdene der nye Lillestrøm har klart lavere utgifter enn KOSTRA-gruppen når vi korrigerer for behov er grunnskole, pleie og omsorg, sosiale tjenester og kultur og idrett. De tjenestene der nye Lillestrøm har vesentlig høyere utgifter enn behovet skulle tilsi, sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13, er administrasjon, styring og fellesutgifter, barnevern og kommunale boliger. Det er store forskjeller mellom de tre nåværende kommunene når det gjelder behovskorrigerede netto driftsutgifter brukt på ulike tjenesteområder. Korrigert for behov er det Sørum kommune som har lavest utgifter. Både Skedsmo og Fet kommune har i dag et høyere behovskorrigert utgiftsnivå enn det den fremtidige nye kommunen har.

3 MANDAT OG METODE

3.1 MANDAT

Nye Lillestrøm kommune (heretter kalt Lillestrøm) oppstår 1. januar 2020 når det tre kommunene Skedsmo, Sørum og Fet går sammen til en kommune. Formålet med denne rapporten er å få kunnskap om økonomisk drift og kostnadsnivå i den nye kommunen og, i den grad det er mulig, forklare årsaken til eventuelle forskjellene. Rapporten skal

- sammenligne Lillestrøm med andre sammenlignbare kommuner, for å få best mulig kunnskap om den nye kommunens kostnadsnivå
- sammenligne Lillestrøm med de tre eksisterende kommunene, for å finne ut hvordan disse påvirker økonomisk drift og kostnadsnivå i den nye kommunen

Rapporten vil være en del av et omstillingsprosjekt i kommunen. Med bakgrunn i konklusjonene fra analysen er det ønskelig at kommunene kan vurdere om endringer er nødvendig og eventuelt hvilke kommuner som bør iverksette tiltak.

3.2 METODE, AVGRENSNINGER OG FORBEHOLD

3.2.1 Metode

I rapporten sammenlignes drift og kostnadsnivå i Lillestrøm kommune med andre sammenlignbare kommuner. Nye Lillestrøm kommune vil ha om lag 85 000 innbyggere. Dette innebærer at den vil være i KOSTRA-gruppe 13, kommuner mellom 20 000 og 120 000 innbyggere. Lillestrøm kommune er derfor sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13. De beregnede utgifter og nøkkeltall per innbygger for den nye kommunen er også sammenlignet med nivået i dagens tre kommuner, Skedsmo, Sørum og Fet kommune.

I rapporten analyseres kommunenes nøkkeltall innenfor ulike tjenesteområder, med et kapittel for hvert tjenesteområde. Formålet med kapitlene er å forklare forskjellene mellom Lillestrøm, dagens tre kommuner og KOSTRA-gruppe 13.

Tjenesteområdene er basert på inndeling i ulike tjenesområder fra KOSTRA. Rapporten inkluderer en analyse av 16 ulike tjenesteområder som hver er satt sammen av flere KOSTRA-funksjoner. Noen funksjoner er utelatt fra analysen:

- Finansielle korreksjoner til regnskapet, herunder funksjon 170 årets premieavvik, funksjon 171 amortisering av tidligere års premieavvik, funksjon 172 pensjon og funksjon 173 premiefond
- Funksjon 275 introduksjonsordningen som er finansiert av tilskudd fra staten
- Vann, avløp og renovasjon som er finansiert med avgifter betalt av huseiere, herunder funksjon 340-357

For å få et organisasjonsnøytralt regnskap er analysen gjort med bakgrunn i konsernregnskapene. Bakgrunnen for at man bør se på konsernregnskapet er at stadig flere kommuner organiserer deler av tjenesteproduksjonen sin i interkommunale selskaper. Konsernregnskapet omfatter både kommunekassen (som er styrt av rådmannen), kommunale foretak, interkommunale selskaper og interkommunale selskaper med eget regnskap, organisert etter kommunelovens § 27.

I analysene sammenlignes behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger i ulike tjenester. Netto driftsutgifter er kommunens utgifter i tjenesten minus refusjoner og eventuell egenbetaling. Det er netto driftsutgifter som kommunestyret må finansiere med sine frie inntekter og eventuell eiendomsskatt. Behovskorrigeringen av utgiftene gjøres med bakgrunn i Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) beregnede utgiftsbehov per innbygger innenfor hver velferdstjeneste og samlet for hver kommune. 2018- regnskapet korrigeres med

behovsberegningen for 2018. For å gjøre kommunene sammenlignbare er regnskapene korrigert for private skoler¹ og vertskommunetilskudd PU.²

Videre beregnes innsparingsmulighetene for tjenesteområdene til nye Lillestrøm, sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 og de eksisterende kommunene Skedsmo, Fet og Sørum kommune. Innsparingsmulighetene for tjeneste A i kommune 1 (K1) sammenlignet med kommune 2 (K2) beregnes slik:

$$\frac{(\text{behovskorriger utgift}_{K_1} - \text{behovskorrigert utgift}_{K_2}) * \text{innbyggertall}_{K_1}}{* \text{utgiftsbehov til tjeneste } A_{K_1}}$$

Datagrunnlaget er hentet fra Framsikt Analyse 18. mars 2019, og er basert på foreløpige KOSTRA-tall fra SSB publisert 15. mars 2018. Vi tar forbehold for feil i rapporteringen.

Flere indikatorer i analysen er beregnet av Framsikt. Dette betyr at Framsikt har beregnet indikatorene ved bruk av grunnlagsdata fra KOSTRA, og ikke brukt de «originale» indikatorene som finnes i KOSTRA. Dette er nødvendig når Framsikt definerer tjenesten ulikt som KOSTRA, eller når nøkkeltall skal lages for fremtidige kommuner som ikke finnes i dag, som for Lillestrøm. Egenberegnete nøkkeltall er merket med «etternavnet» (B). Nøkkeltallene for Lillestrøm er vektet gjennomsnitt av nøkkeltall for dagens kommuner. Det gjøres ved at teller og nevner summeres fra de tre kommunene før det lages en brøk.

3.2.2 Avgrensninger og forbehold

Vi vil understreke at analysene i denne rapporten i hovedsak er basert på KOSTRA-statistikk, som kun vil gi indikasjoner på utviklinger og sammenhenger. Grundigere analyser av hvert enkelt tjenesteområde må imidlertid iverksettes for at man skal kunne trekke tydeligere årsakssammenhenger og konklusjoner. KOSTRA-statistikken som analysene baserer seg på er foreløpige for 2018.

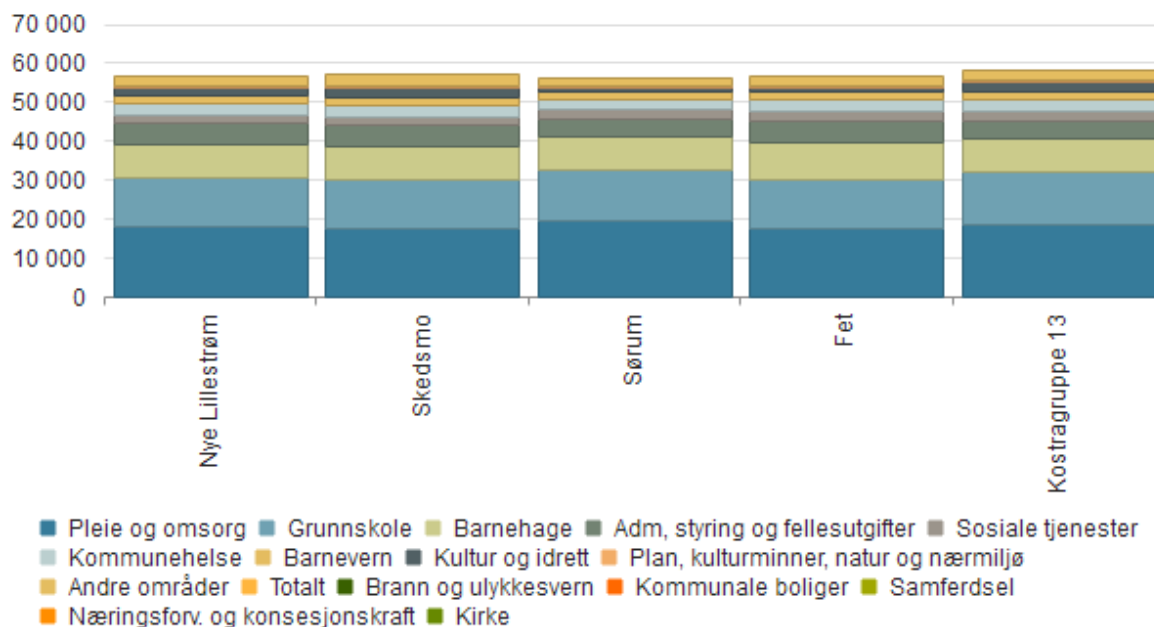
BDO finner det riktig å presisere at vi ikke kan påta oss ansvar for fullstendigheten eller riktigheten i det grunnlagsmaterialet som har vært utgangspunkt for våre vurderinger. Dersom vi har mottatt uriktige eller ufullstendige opplysninger, har vi ikke hatt anledning til å avdekke dette ut over overordnede rimelighetsvurderinger.

¹ Andelen innbyggere som går i private grunnskoler varierer mellom kommunene, og utgjør derfor en feilkilde i kostnadsanalysen når man sammenligner netto utgifter per innbygger til grunnskole. Derfor korrigeres regnskapene ved at beløpet kommunene sparer i grunnskolen, fordi noen elever går i private skoler, legges til.

² Vertskommunetilskuddet PU er et statstilskudd til kommuner som tidligere var vertskommuner for statlige PU-institusjoner. Disse vertskommunene har ekstraordinære oppgaver innenfor pleier og omsorg, som gjør at deres utgifter på funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende blir høye. Disse utgiftene får de tilskudd for fra staten. Framsikt reduserer derfor netto utgifter på funksjonen tilsvarende vertskommunetilskuddet fra staten, og forutsetter dermed at utgifter og inntekter for disse brukerne går opp i opp. Framsikt har ingen opplysninger om de reelle utgiftene til disse konkrete brukerne.

4 SAMLET KOSTNADSNIVÅ

4.1 UTGIFTER OG FORMÅL SAMMENLIGNET MED ANDRE

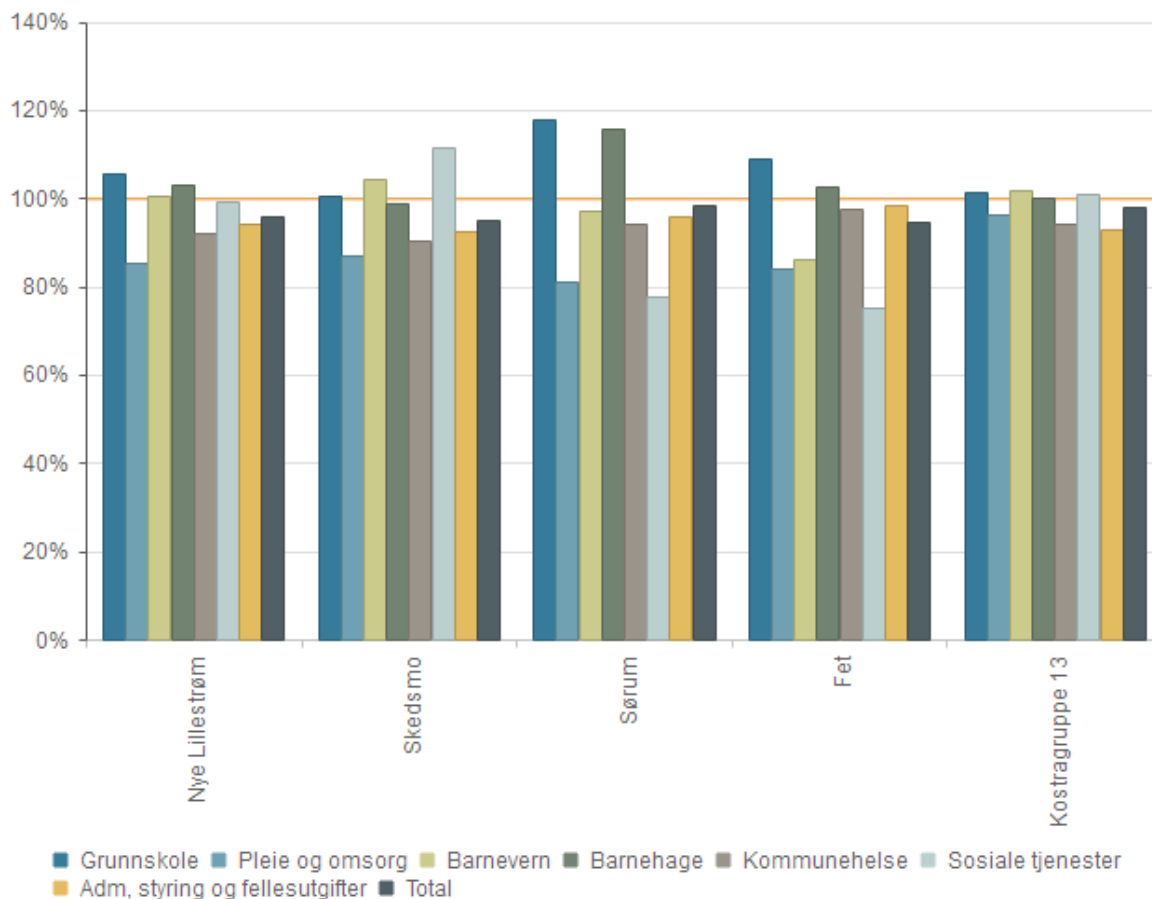
	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørum	Fet	Kostragruppe 13
Pleie og omsorg	17 969	17 558	19 738	17 327	18 366
Grunnskole	12 775	12 772	12 851	12 680	13 527
Barnehage	8 538	8 153	8 798	9 848	8 504
Adm, styring og fellesutgifter	5 293	5 684	4 107	5 351	4 655
Sosiale tjenester	2 317	2 169	2 760	2 624	2 867
Kommunehelse	2 583	2 662	2 246	2 747	2 690
Barnevern	2 336	2 414	2 324	1 913	2 157
Kultur og idrett	1 825	2 250	883	1 281	2 252
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	655	767	386	553	725
Andre områder	2 553	2 725	2 006	2 582	2 461
Brann og ulykkesvern	696	695	711	679	801
Kommunale boliger	248	301	124	189	23
Samferdsel	1 137	1 300	694	1 050	952
Næringsforv. og konsesjonskraft	41	63	-66	95	73
Kirke	431	366	543	569	612
Totalt	56 844	57 153	56 099	56 907	58 204

Netto driftsutgifter per innbygger i Lillestrøm i 2018 var 54 591 kroner. Utgiftene er korrigeret for privatskoleandel og for vertskommunetilskudd for PU-institusjoner.

Tabellen over viser utgiftene per innbygger korrigeret for utgiftsbehov. Etter korreksjon for utgiftsbehov var Lillestrøms netto driftsutgifter per innbygger 56 844 kroner, om lag 1 400 kroner

mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Korrigert for utgiftsbehov var netto driftsutgifter per innbygger i Skedsmo drev 309 kroner dyrere, Sørum 745 kroner billigere og Fet 63 kroner dyrere enn Lillestrøm.

4.2 UTGIFTSBEHOV

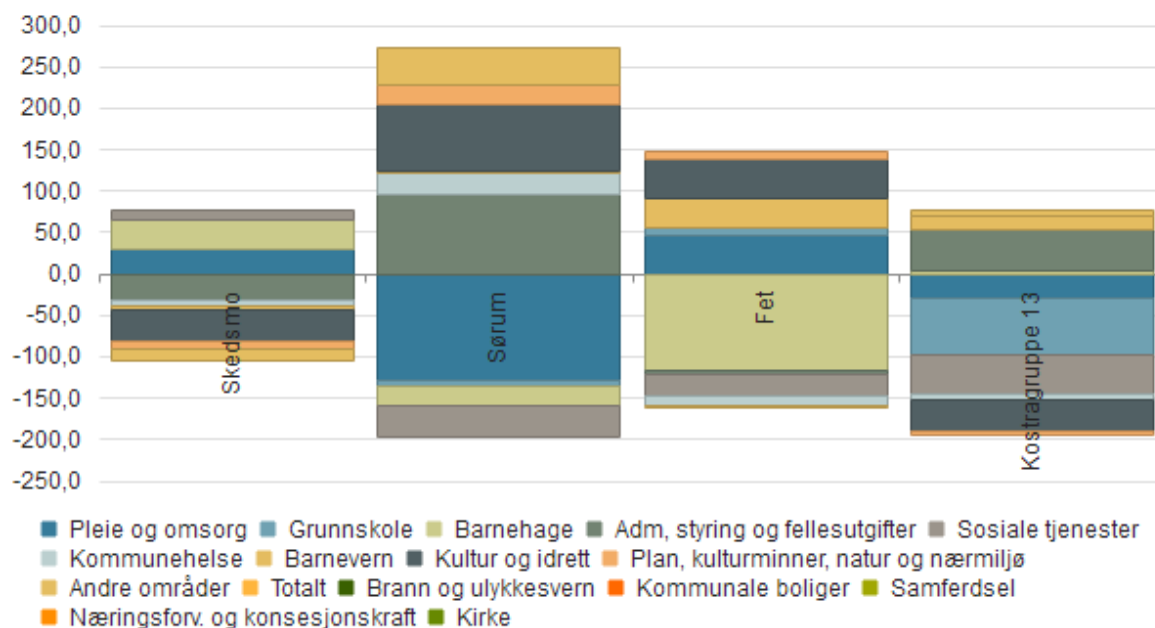

For å kunne sammenligne de kommunale regnskapene må de korrigeres for ulike utgiftsbehov som følge av forskjeller i demografi, geografi og sosiale forhold. For å gjøre disse korrigeringsene bruker Framsikt analyse behovsberegningen i statsbudsjettet (utgiftsutjevningen). Behovsberegningen i statsbudsjettet for 2019 brukes for å korrigere regnskapet for 2018. Utgiftsbehovet for kommunene vises i figuren over. Totalt utgiftsbehov for alle tjenesteområdene er beregnet til 95,7 prosent av landsgjennomsnittet i 2018.

Lillestrøm har tre tjenester med et utgiftsbehov over landsgjennomsnittet, grunnskole (105,4 prosent), barnehage (102,9 prosent) og barnevern (100,4 prosent). Behovet for pleie og omsorg (85,2 prosent), kommunehelse (92,1 prosent), sosiale tjenester (99,1 prosent) og administrasjon (94,0 prosent) er under gjennomsnittet. Når det gjelder tekniske tjenester og kultur/kirke antas behovet å være likt i kommunene.

Sørum og Fet kommune har høye utgiftsbehov innenfor grunnskole og barnehage, mens Skedsmo har et høyt utgiftsbehov per innbygger til sosiale tjenester. Sammen med KOSTRA-gruppe 13 har alle disse kommunene relativt lave utgiftsbehov til pleie og helse.

4.3 INNSPARINGSMULIGHETER SETT OPP MOT SAMMENLIGNINGSKOMMUNER

	Skedsmo	Sørøm	Fet	Kostragruppe 13
Pleie og omsorg	30,1	-129,3	46,9	-29,0
Grunnskole	0,3	-6,9	8,5	-68,0
Barnehage	34,0	-22,9	-115,6	3,0
Adm, styring og fellesutgifter	-31,6	95,6	-4,7	51,4
Sosiale tjenester	12,6	-37,7	-26,1	-46,8
Kommunehelse	-6,2	26,6	-12,9	-8,4
Barnevern	-6,7	1,0	36,4	15,5
Kultur og idrett	-36,4	80,8	46,7	-36,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	-9,6	23,1	8,7	-6,0
Andre områder	-14,8	46,9	-2,5	7,9
Brann og ulykkesvern	0,1	-1,3	1,5	-9,0
Kommunale boliger	-4,5	10,6	5,1	19,3
Samferdsel	-14,0	38,0	7,5	15,9
Næringsforv. og konsesjonskraft	-1,9	9,2	-4,6	-2,7
Kirke	5,6	-9,6	-11,8	-15,5
Totalt	-28,3	77,3	-14,5	-117,1

Figuren over viser innsparingsmulighetene Lillestrøm kommune har sammenlignet med de andre kommunene i utvalget, fordelt på ulike tjenesteområder. Figuren viser det mer, - eller mindre forbruk som Lillestrøm har sammenlignet med de andre kommunene når vi har korrigert for utgiftsbehov. Innsparingsmulighetene er beregnet ved å analysere hvor mye Lillestrøm kan spare ved å drifte tjenestene med samme lave kostnadsnivå som de andre kommunene. Samlede behovskorrigerede netto driftsutgifter i Lillestrøm i 2018 var 117,1 millioner kroner lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 bruker Lillestrøm kommune mindre ressurser på tjenesteområdene pleie og omsorg (forskjellen utgjør 29,0 millioner kroner), grunnskole (forskjellen utgjør 68,0 millioner kroner), sosiale tjenester (forskjellen utgjør 46,8 millioner kroner), kommunehelse (forskjellen utgjør 8,4 millioner kroner) kultur og idrett (forskjellen utgjør 36,6 millioner kroner), plan, kulturminner, natur og nærmiljø (forskjellen utgjør 6,0 millioner kroner), brann og ulykkesvern (forskjellen utgjør 9,0 millioner kroner), næringsforvaltning og konsesjonskraft (forskjellen utgjør 2,7 millioner kroner) og kirke (forskjellen utgjør 15,5 millioner kroner). Lillestrøm bruker mer penger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen på tjenesteområdene administrasjon (forskjellen utgjør 51,4 millioner kroner), barnehage (3,0 millioner kroner), barnevern (forskjellen utgjør 15,5 millioner kroner), kommunale boliger (forskjellen utgjør 19,3 millioner kroner), og samferdsel (forskjellen utgjør 15,9 millioner kroner).

Figuren viser også hvordan kostnadsnivået i dagens kommuner avviker fra Lillestrøm kommune:

- Korrigert for kommunens utgiftsbehov driver Skedsmo kommune 28,3 millioner kroner dyrere enn Lillestrøm. Områdene der Skedsmo har relativt høye kostnader sammenlignet med Lillestrøm er administrasjon, kultur og idrett og samferdsel. Skedsmo bruker relativt sett lite penger på pleie og omsorg, barnehage, sosiale tjenester og kirke.
- Korrigert for utgiftsbehov driver Sørum 77,3 millioner kroner billigere enn Lillestrøm. Sørum har relativt lave kostnader til administrasjon, kommunehelse, kultur og idrett, plan, kulturminner, natur og nærmiljø, samferdsel og kommunale boliger, og relativt høye kostnader til pleie og omsorg, barnehage, sosiale tjenester og kirke.
- Korrigert for utgiftsbehov driver Fet 14,5 millioner kroner dyrere enn Lillestrøm. Fets kostnader er relativt høye innenfor områdene barnehage, sosiale tjenester, kommunehelse og kirke, men har relativt lave kostnader til pleie og omsorg, barnevern, kultur og idrett, grunnskole og samferdsel.

5 HOVEDTALL DRIFT

Et godt driftsresultat, høye driftsreserver og lav netto lånegjeld er viktige for en sunn kommuneøkonomi. En kommune har sunn økonomi dersom den har et overskudd på 2 prosent, reserver på 10 prosent og netto lånegjeld på 50 prosent. I Lillestrøm kommune var netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene i 2018 på lave 0,5 prosent. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter var på 97,2 prosent og disposisjonsfondet på 10,7 prosent (se tabellene i de påfølgende avsnittene).

Lillestrøms netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter på 0,5 prosent i 2018. Landsgjennomsnittet er 2,6 prosent. Også netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter er høyere i Lillestrøm enn landsgjennomsnittet, Lillestrøm har 97,2 prosent lånegjeld, mens gjennomsnittet i norske kommuner var 80,6 prosent. Lillestrøms disposisjonsfond, eller reserver, er på 10,7 prosent i 2018, som ville vært det samme som landsgjennomsnittet.

Det er vanskelig å vurdere hvilken av de tre kommunene som har best og dårligst økonomisk drift. Skedsmo har lavt netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, men har også lavest netto lånegjeld, på 70,3 prosent. Sørums kommuner har høyest netto lånegjeld på 153,0 prosent, men har høyest netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. Fet kommune har negativt netto driftsresultat (-1,5 prosent) og netto lånegjeld på 133,4 prosent. Ser vi på kommunenes reserver er det Skedsmo kommune som drar opp med sitt disposisjonsfond på 11,7 prosent av brutto driftsinntekter. Fet kommunes tilsvarende reserver er på 10,3 prosent, og Sørums kommunes er på 8,1 prosent.

5.1 EIENDOMSSKATT I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	2,1 %	1,8 %	1,9 %	2,0 %
Skedsmo	2,2 %	1,8 %	1,9 %	1,9 %
Sørums	1,7 %	1,7 %	1,8 %	1,9 %
Fet	2,5 %	2,3 %	2,4 %	2,5 %
Kostragruppe 13	2,3 %	2,3 %	2,3 %	2,2 %

Det er frivillig for norske kommuner å innføre eiendomsskatt. I 2018 hadde Lillestrøm kommune eiendomsskatt på 2,0 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er 0,2 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

Alle de tre kommunene har innført eiendomsskatt. Dersom vi slår sammen eiendomsskatten i Skedsmo, Fet og Sørums kommune i 2018 utgjorde denne om lag 130 millioner kroner.

5.2 FRIE INNTEKTER I KRONER PER INNBYGGER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	51 593	53 024	54 175	54 137
Skedsmo	51 745	52 760	54 196	53 988
Sørums	51 387	53 690	53 818	54 215
Fet	51 209	53 201	54 640	54 727
Kostragruppe 13	52 437	53 630	54 063	54 211

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

****) Graf er justert med utgiftsbehov**

Frie inntekter er skatt og rammetilskudd og bør korrigeres for utgiftsbehov og justeres for inflasjon før sammenligning. Disse illustreres i figuren over. Justert for utgiftsbehov fikk Lillestrøm 54 137 kroner per innbygger i frie inntekter i 2018. Dette er 74 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Skedsmo drar dette ned med relativt lave frie inntekter på 53 988 kroner per innbygger, mens Fet kommune hadde høye frie inntekter på hele 54 727 kroner per innbygger i 2018.

5.3 NETTO DRIFTSRESULTAT I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	3,2 %	3,4 %	3,4 %	0,5 %
Skedsmo	3,8 %	3,4 %	4,5 %	0,7 %
Sørumsund	0,8 %	3,5 %	1,4 %	1,0 %
Fet	3,9 %	3,7 %	1,6 %	-1,5 %
Kostragruppe 13	2,9 %	4,3 %	4,0 %	1,8 %

Som tabellen over viser var netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter i Lillestrøm kommune 0,5 prosent i 2018. Dette er en god del under anbefalt nivå på 2 prosent og 1,3 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

De tre foregående årene har netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter vært noenlunde på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. I 2017 var Lillestrøms driftsresultat på 3,4 prosent, mens KOSTRA-gruppe 13s resultat var på 4 prosent. Driftsresultatene i både Lillestrøm og i KOSTRA-gruppe 13 har sunket mye fra 2017 til 2018, en god del mer i Lillestrøm enn i KOSTRA-gruppen. 2017 var et svært godt år for kommunesektoren.

Ser vi på netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er dette gjennomgående lavt i alle de tre kommunene, men spesielt lavt i Fet som har et negativt driftsresultat på 1,5 prosent. Skedsmo kommune har de siste årene hatt bedre driftsresultat enn de andre kommunene, men i 2018 er det Sørumsund kommune som har høyest resultat på 1,0 prosent. Alle kommunene har lavere driftsresultat enn KOSTRA-gruppe 13.

5.5 NETTO LÅNEGJELD I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	94,2 %	99,5 %	97,3 %	97,2 %
Skedsmo	76,4 %	74,1 %	68,2 %	70,5 %
Sørumsund	128,8 %	158,9 %	163,0 %	153,0 %
Fet	124,9 %	125,5 %	133,1 %	133,4 %
Kostragruppe 13	85,8 %	85,4 %	86,4 %	89,2 %

Netto lånegjeld er langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. Netto lånegjeld bør holdes under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med lave renter. Netto lånegjeld bør helst være under 50 prosent av årlige driftsinntekter.

Av tabellen over ser vi at Lillestrøm kommune har mer lånegjeld enn anbefalt med en netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på 97,2 prosent i 2018. Dette er 8 prosentpoeng mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

Ser vi på de tre kommunene er det store forskjeller blant disse. Det er bare Skedsmo som har mindre gjeld enn gjennomsnittet i gruppen, med en netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på 70,5 prosent. Både Fet og Sørumsund har svært høy lånegjeld på over 100 prosent.

5.6 DISPOSISJONSFOND I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	6,7	7,8	10,7	10,7
Skedsmo	8,1	8,5	11,5	11,7
Sørumsund	2,6	5,1	7,4	8,1
Fet	6,0	8,8	12,1	10,3
Kostragruppe 13	7,8	9,2	11,0	11,8

Disposisjonsfondet er fri egenkapital som kan brukes for å dekke underskudd eller være egenkapital til investeringer, og sier med andre ord noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. Disposisjonsfondet bør utgjøre 10 prosent av årlige brutto driftsinntekter.

Av tabellen over ser vi at Lillestrøm kommunes disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter er 10,7 prosent i 2018. Det er 1,1 prosentpoeng under gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, men mer enn anbefalt minimum. Landsgjennomsnittet er 9,0 prosent.

I Skedsmo kommune er disposisjonsfondet i prosent av brutto driftsinntekter 11,7 prosent, mens det i Sørumsund kommune har det laveste på 8,1 prosent.

6 GRUNNSKOLE

Tjenesteområdet grunnskole inkluderer funksjonene 202 grunnskole, 213 voksenopplæring (VO), 215 skolefritidstilbud (SFO), 222 skolelokaler og 223 skoleskys. Lillestrøm kommune har et utgiftsbehov for grunnskole på 102,6 prosent av landsgjennomsnittet. Årsaken til det høye behovet er at de har mange barn i skolealder.

Netto driftsutgifter ført på grunnskolefunksjonene i de tre kommunene Fet, Sørumsund og Skedsmo kommune i 2018 utgjorde til sammen 1 136 millioner kroner.

Dersom Lillestrøm kommune hadde hatt en utgift per innbygger som var lik gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, korrigert for behov, ville de samlede utgiftene til grunnskole i Lillestrøm vært 68 millioner kroner høyere i 2018. Andelen innbyggere som går i private grunnskoler varierer en del mellom kommunene. For å få riktig kostnadsnivå må beløpet kommunen sparer ved at noen av elevene går i private skoler, legges til.

Ser vi på elever per kommunal grunnskole og gruppestørrelse ser vi at Lillestrøm kommune har flere elever per skole og flere elevtimer per lærertimer enn KOSTRA-gruppen. Av de tre kommunene er det Fet kommune som har lavest utgifter til grunnskole korrigert for utgiftsbehov, mens Skedsmo kommune har høyest utgifter per innbygger.

6.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørumsund	Fet	Kostragruppe 13
Indeks innb. 6-15 år (92%)	108,6 %	104,4 %	120,1 %	110,5 %	103,9 %
Indeks basiskriteriet (2%)	32,4 %	15,6 %	51,8 %	80,8 %	22,3 %
Indeks reiseavst. innen sone (2%)	53,6 %	43,6 %	70,1 %	74,8 %	62,7 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (2%)	65,4 %	34,2 %	126,7 %	116,4 %	74,3 %
Indeks innv. 6-15 år (3%)	100,4 %	101,0 %	107,0 %	87,4 %	99,8 %
Utgiftsbehov - Grunnskole (sum)	105,4 %	100,5 %	117,9 %	108,9 %	101,2 %

Lillestrøms utgiftsbehov for tjenesteområdet grunnskole, per innbygger, er beregnet til 105,4 prosent av landsgjennomsnittets behov. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Lillestrøm flere barn i målgruppen (108,6 prosent). KOSTRA-gruppens utgiftsbehov til grunnskole per innbygger er på 101,2 prosent av landsgjennomsnittet.

Skedsmo, Sørumsund og Fet kommune har større utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet. Alle kommunene, inkludert for KOSTRA-gruppe 13, har flere barn i grunnskolealder enn landsgjennomsnittet. For Skedsmo og Sørumsund kommune er også utgiftsbehovet til grunnskole som følge av innvandrere i grunnskolealder høyere enn landsgjennomsnittet. Sørumsund og Fet kommune har lengst reisevei, men begge har kortere vei enn landsgjennomsnittet.

6.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 202 GRUNNSKOLE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	9 664	9 552	9 649	9 808
Skedsmo	9 738	9 637	9 800	10 033
Sørumsund	9 423	9 227	9 182	9 514
Fet	9 726	9 716	9 769	9 332
Kostragruppe 13	10 646	10 497	10 479	10 738

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Funksjon 202 grunnskole inneholder hovedsakelig undervisning som inkluderer blant annet lønn til lærere og ansatte, og er kostnadsdrivende for grunnskolen. Behovskorrigerte netto driftsutgifter per innbygger i Lillestrøm kommune var 9 808 kroner per innbygger i 2018, 930 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen om lag 84 millioner kroner.

Fra 2015 til 2018 har de behovskorrigerte netto driftsutgiftene per innbygger økt med 409 kroner i Lillestrøm. I KOSTRA-gruppe 13 har kostnaden steget med 144 kroner. Som tabellen viser er denne kostnadsøkningen både i Lillestrøm og i KOSTRA-gruppen en følge av en kraftig økning i kostnader fra 2017 til 2018.

Med netto driftsutgifter per innbygger på lave 9 332 kroner i 2018 er det Fet som i størst grad drar ned gjennomsnittet. Også Sørumsnes har relativt lave kostnader på 9 514 kroner per innbygger, mens Skedsmo trekker opp snittet med en kostnad per innbygger på 10 033 kroner.

6.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 213 VOKSENOPPLÆRING

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	239	116	98	144
Skedsmo	317	160	127	186
Sørumsnes	120	53	68	85
Fet	77	29	27	62
Kostragruppe 13	247	216	253	299

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Kommunen er pålagt å gi grunnskole for voksne som ikke har fått tilstrekkelig undervisning i barndommen. Den viktigste oppgaven i de fleste kommuner er å undervise flyktninger og innvandrere i norsk. Dette føres på funksjon 213 voksenopplæring. Tabellen over viser behovskorrigerte netto driftsutgift på funksjon 213 per innbygger.

Lillestrøm kommunes netto driftsutgift til denne tjenesten i 2018 var 144 kroner per innbygger. Det er 150 kroner mindre enn KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen om lag 14 millioner kroner.

Lillestrøms utgifter ble betraktelig redusert fra 2015 til 2017, og sank da fra 239 kroner til 98 kroner. I 2018 økte kostnaden med 46 kroner. Også i KOSTRA-gruppe 13 ser vi en økning fra 2017 til 2018.

Alle de tre kommunene har lavere utgifter enn KOSTRA-gruppe 13. Fet har lavest utgifter, mens Skedsmo har høyest.

6.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 215 SKOLEFRITIDSTILBUD

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	108	145	158	173
Skedsmo	60	86	119	139

Sørum	172	267	224	179
Fet	218	204	219	307
Kostragruppe 13	131	150	164	194

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 215 skolefritidsordning. Korrigert for behov var netto driftsutgift per innbygger til skolefritidsordning i Lillestrøm 173 kroner i 2018. Dette er 21 kroner mindre enn KOSTRA-gruppe 13. I Lillestrøm har utgiftene økt med 65 kroner siden 2015, i KOSTRA-gruppen er tilsvarende økning 63 kroner per innbygger.

Ser man på de ulike kommune har Skedsmo betraktelig lavere SFO-kostnader per innbygger, mens Fet kommune har betraktelig høyere kostnad.

6.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 222 SKOLELOKALER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	2 354	2 244	2 402	2 443
Skedsmo	2 503	2 327	2 296	2 327
Sørum	1 803	1 749	2 479	2 626
Fet	2 597	2 692	2 745	2 645
Kostragruppe 13	1 979	2 021	2 024	2 102

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 222 skolelokaler, korrigert for utgiftsbehov. I 2018 var disse utgiftene 2 443 kroner per innbygger i Lillestrøm kommune. Det er om lag 341 kroner mer enn i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen om lag 31 millioner kroner.

Fra 2015 har netto driftsutgift per innbygger på funksjonen steget fra 2 354 til 2 443 kroner. Utgiftene sank fra 2015 til 2016, men økte ganske kraftig fra 2016 til 2017. Også i KOSTRA-gruppe 13 har kostnaden steget noe i perioden.

Alle de tre kommunene har høyere netto driftsutgift per innbygger på funksjonen enn KOSTRA-gruppe 13. Blant de tre kommunene er det Skedsmo kommune som har de laveste utgiftene.

6.6 ELEVER PER KOMMUNAL GRUNNSKOLE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	350	368	374	377
Skedsmo	413	418	422	423
Sørum	270	311	321	328
Fet	289	299	306	308
Kostragruppe 13	283	286	288	292

Store skoler gir vanligvis lavere utgifter til grunnskole per elev. Skolestørrelse er derfor en viktig kostnadsdriver i grunnskolen. I Lillestrøm kommune var det 377 elever i gjennomsnitt per

skole i 2018. Det er 85 elever mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. De siste tre årene har skolestørrelsen i Lillestrøm vokst med 27 elever. I KOSTRA-gruppen har tilsvarende vekst vært 4 elever.

Alle de tre kommunene har større skoler enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Med 423 elever per kommunal grunnskole har Skedsmo kommune har størst skoler av de tre.

6.7 GJENNOMSNISSLIG GRUPPESTØRRELSE, 1.-10.ÅRSTRINN

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	15,2	15,2	14,9	14,8
Skedsmo	15,0	15,1	14,5	14,7
Sørum	15,3	15,1	15,8	14,8
Fet	15,8	15,6	15,7	15,1
Kostragruppe 13	14,5	14,5	14,3	14,0

Gruppestørrelse i grunnskolen uttrykker hvor mange elever det er per lærerårsverk og er et viktig uttrykk for produktivitet i grunnskolen. Tabellen over viser indikatoren gjennomsnittlig gruppestørrelse beregnet som antall elevtimer delt på antall lærertimer fra 2015 til 2018. I Lillestrøm kommune var det 14,8 elevtimer per lærertime i 2018. Dette er 0,8 flere elever enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 og 1,5 flere enn landsgjennomsnittet. Ser vi på utviklingen over tid har antallet elevtimer per lærertime sunket med 0,4 elever fra 2015 til 2018. Utviklingen ligner utviklingen i KOSTRA-gruppe 13 og for landet som helhet.

Alle de tre kommunene har flere elevtimer per lærertime enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Fet kommune har 15,1 elevtimer per lærertime og Skedsmo kommune har 14,7. Sørum kommunes antall elevtimer per lærertimer er likt gjennomsnittet til Lillestrøm kommune.

6.9 KORRIGERTE BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 202 GRUNNSKOLE PER ELEV

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	79 313	80 024	80 339	82 095
Skedsmo	80 323	81 224	82 503	84 414
Sørum	75 763	75 516	73 737	75 674
Fet	80 673	82 140	81 880	82 855
Kostragruppe 13	88 400	89 014	89 874	91 430

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen over viser korrigerte brutto driftsutgifter til funksjonen grunnskole per elev, herunder produksjonskostnadene for en kommunal elevplass.

De korrigerte brutto driftsutgiftene til grunnskole i Lillestrøm kommune var 82 095 kroner i 2018. Sammenlignet med både KOSTRA-gruppe 13 og landsgjennomsnittet er dette 9 335 kroner lavere enn KOSTRA-gruppen og hele 15 633 kroner mindre enn landsgjennomsnittet. Denne elevkostnaden har gjerne sammenheng med størrelsen på skolene. Lillestrøm har høyere gjennomsnittlig gruppestørrelse og flere elever per kommunal grunnskole enn både KOSTRA-gruppen og landsgjennomsnittet.

De korrigerte brutto driftsutgiftene i Lillestrøm kommune har økt de siste årene. Samlet kostnadsøkning fra 2015 til 2018 er 2 782 kroner. Også i KOSTRA-gruppe 13 og for landet som helhet har disse kostnadene økt. Ser vi på kommunene i nye Lillestrøm trekker Skedsmo og Fet kommune opp kostnaden, mens Sørum, med sine relativt lave 75 684 kroner per innbygger, trekker kostnadene ned.

6.10 KORRIGERTE BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 215 SKOLEFRITIDSTILBUD PER KOMMUNAL BRUKER

	Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker(B)	Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO
Nye Lillestrøm	33 325	
Skedsmo	33 307	69,2 %
Sørum	32 216	58,9 %
Fet	35 246	61,7 %
Kostragruppe 13	30 514	59,2 %

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Figuren over viser korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidsordning per kommunal bruker og andel innbyggere i alderen 6-9 år som bruker kommunal skolefritidsordning.

Tidligere har vi sett at behovskorrigerte netto driftsutgifter per innbygger til skolefritidsordning var 15 kroner lavere i nye Lillestrøm enn i KOSTRA-gruppe 13 i 2018. Lave behovskorrigerte netto utgifter til skolefritidsordning kan komme av lav dekningsgrad, lave driftsutgifter per bruker eller høy egenbetaling. Ser vi på dekningsgrad i form av andel innbyggere i alderen 6-9 år som bruker kommunal skolefritidsordning i tabellen over, ser vi at andelen er betraktelig høyere

i Skedsmo og Fet kommune sammenlignet med dekningsgraden i KOSTRA-gruppe 13. I Sørums kommuner er dekningsgraden noe lavere enn i KOSTRA-gruppen, 58,9 prosent mot 59,2 prosent.

Samtidig ser vi at Lillestrøm har høyere korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidsordning enn KOSTRA-gruppe 13, forskjellen er på nesten 3 000 kroner per kommunal bruker. Alle de tre kommunene har høyere brukerkostnad enn KOSTRA-gruppen.

Samlet ser Lillestrøm ut til å tilby et dyrt, i form av høyere korrigerte driftsutgift per bruker, tilbud til mange elever. Ettersom netto driftsutgift per innbygger til skolefritidsordning likevel er lavt, tyder dette på at elevbetalingen til kommunene er relativt høy.

6.11 KORRIGERTE BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 223 SKOLESKYSS PER ELEV SOM FÅR SKOLESKYSS

	Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss(B)	Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss
Nye Lillestrøm	13 195	
Skedsmo	15 466	4,4 %
Sørums kommuner	15 279	24,0 %
Fet	8 983	31,1 %
Kostragruppe 13	11 065	14,6 %

Tabellen over viser korrigerte brutto driftsutgifter ført på funksjon 223 skoleskyss, per elev som får skoleskyss og andel elever i grunnskolen som går tilbud om skoleskyss.

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 har nye Lillestrøm kommune høye korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss per elev som får skoleskyss. Nye Lillestrøms kostnad per elev er 13 195 kroner, mens KOSTRA-gruppen bruker 11 065 kroner i gjennomsnitt. Det er store forskjeller mellom kommunene i Lillestrøm. Sørums kommuner og Skedsmo har høye korrigerte brutto driftsutgifter per elev som får skoleskyss, mens Fet har lave. Ser vi på andelen elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss, dekningsgraden av elever som får skoleskyss, varierer også denne mellom kommunene. I Fet kommune får hele 31,1 prosent av elevene tilbud om skoleskyss, mens kun 4,4 prosent av elevene i Skedsmo får tilsvarende tilbud. I KOSTRA-gruppen er gjennomsnittlig andel elever med tilbud om skoleskyss 14,6 prosent.

6.13 ANDEL TIMER SPESIALUNDERVISNING AV ANTALL LÆRERTIMER TOTALT

	Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt(B)	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning
Nye Lillestrøm	14,7 %	
Skedsmo	15,4 %	9,5 %
Sørumsdal	15,7 %	7,7 %
Fet	9,6 %	8,7 %
Kostragruppe 13	17,7 %	7,5 %

Omfanget av spesialundervisning kan være en kostnadsdriver i grunnskolen. Tabellen over viser andelen timer spesialundervisning (kommunale og private) fordelt på antall lærertimer totalt (også kommunale og private) og andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning.

I Lillestrøm er andelen timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt 14,7 prosent. Dette er 3 prosentpoeng lavere enn i KOSTRA-gruppe 13. Ser vi på de ulike kommunene i Lillestrøm, er det store variasjoner i både andelen spesialundervisning av antall lærertimer totalt og av andelen elever i grunnskolen som går spesialundervisning. I alle kommunene er andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning høyere enn i KOSTRA-gruppe 13, mens andelen timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt er lavere enn i KOSTRA-gruppen i alle kommunene.

7 BARNEHAGE

Tjenesteområdet barnehage omfatter funksjonene 201 førskole, 211 styrkingstiltak og 221 førskolelokaler. Netto driftsutgifter for tjenesteområdet totalt var om lag 753 millioner kroner i 2018.

Utgiftsbehovet for tjenesteområdet, per innbygger, er beregnet til 102,9 prosent av landsgjennomsnittet for Lillestrøm kommune. Hovedårsaken til dette er høyt antall innbyggere i barnehagealder.

Dersom vi sammenligner med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 brukte Lillestrøm kommune 3,0 millioner kroner mer på barnehage enn det behovet skulle tilsa. Hovedårsaken til dette var relativt høye kostnader på funksjon 221 førskolelokaler og skyss, 13,5 millioner kroner mer enn behovet tilsier. På funksjonene 201 førskole og 211 styrket tilbyr til førskolebarn brukte Lillestrøm henholdsvis 6,2 millioner kroner og 4,3 millioner kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, korrigert for behov.

Litt mer enn halvparten av barnehagebarna i Lillestrøm kommune går i kommunale barnehager. Det er mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Kommunene har mange barn med styrkingstiltak. Utgiftene til førskolelokaler og skyss per innbygger er høye sammenlignet med KOSTRA-gruppen. En høyere andelen kommunale barnehageplasser kan være med på å forklare dette.

Sammenligner vi kommunene er det Skedsmo som har lavest utgifter til barnehage når man korrigerer for behov, mens Fet kommune har høyest utgifter.

7.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørum	Fet	Kostragr. 13
Indeks innb. 2-5 år (78%)	105,4 %	100,6 %	119,2 %	107,0 %	100,9 %
Indeks barn 1 år uten kontantstøtte (10%)	97,6 %	91,1 %	123,4 %	88,1 %	100,2 %
Indeks innb. m. høyere utdanning (11%)	90,0 %	93,0 %	84,3 %	84,9 %	100,5 %
Utgiftsbehov - Barnehage (sum)	102,9 %	98,7 %	115,7 %	102,5 %	100,3 %

Tabellen over viser utgiftsbehovet, per innbygger, til tjenesteområdet barnehage sammenlignet med landsgjennomsnittet. For Lillestrøm kommune er dette beregnet til 102,9 prosent i 2018. Det som trekker opp behovet er at Lillestrøm kommune har flere barn i målgruppen enn landsgjennomsnittet. Utgiftsbehovet til barn 1 år uten kontantstøtte til innbyggere og utgiftsbehovet relatert til innbyggere med høyere utdanning er lavere enn landsgjennomsnittet. Disse indikatorene har mye lavere vekt enn antall barn i målgruppen.

KOSTRA-gruppe 13 har lavere utgiftsbehov enn Lillestrøm, og har et utgiftsbehov på 100,3 prosent av landsgjennomsnittet. Ser vi på de ulike kommunene, har Sørum og Fet et klart større utgiftsbehov enn Skedsmo, hovedsakelig fordi de har flere barn i relevant aldersgruppe. Sørum kommune har også mange familier med barn som er et år, som ikke mottar kontantstøtte. Sørum kommunes utgiftsbehov knyttet til denne indeksen er 123,4 prosent. Skedsmo kommunes utgiftsbehov til barnehage sammenlignet med landsgjennomsnittet er 98,7 prosent.

7.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET BARNEHAGE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	8 229	8 266	8 512	8 538
Skedsmo	8 054	7 975	8 161	8 153

Sørum	8 486	8 772	9 051	8 798
Fet	8 573	8 697	9 158	9 848
Kostragruppe 13	8 300	8 329	8 367	8 504

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til tjenesteområdet barnehage. I Lillestrøm var disse utgiftene 8 538 kroner i 2018. Dette var 34 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen 3,0 millioner kroner.

Ser vi på utviklingen fra 2015-2018 har utgiftene til barnehage per innbygger i Lillestrøm økt med 309 kroner. I KOSTRA-gruppe 13 har kostnadene steget med 204 kroner i perioden. Ser vi på de tre kommune ser vi at Fet har svært høye kostnader, på hele 9 848 kroner i netto driftsutgifter per innbygger, mens Skedsmo med sine 8 2513 kroner, har lavest. Fet kommune sine kostnader til barnehage har økt med 690 kroner fra 2017 til 2018.

7.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 201 FØRSKOLE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	7 161	7 167	7 310	7 284
Skedsmo	6 910	6 843	6 927	6 856
Sørum	7 752	7 940	8 109	7 868
Fet	7 265	7 302	7 655	8 217
Kostragruppe 13	7 288	7 279	7 286	7 354

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til tjenesteområdet barnehage. I Lillestrøm var disse utgiftene 7 284 kroner i 2018 per innbygger. Det er 70 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Multiplisert med antall innbyggere utgjør dette nesten 6,2 millioner kroner. Det vil si at utgiftene til barnehage ville vært 6,2 millioner kroner lavere dersom utgiften per innbygger tilsvarte gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

Utgiftsnivået i Lillestrøm er redusert med 26 kroner fra 2017 til 2018. Fra 2015 til 2018 økte utgiftene med 123 kroner. I KOSTRA-gruppen har utgiftene per innbygger økt med 68 kroner i perioden. Skedsmo har lavest utgifter per innbygger av dagens kommuner og Fet har høyest.

7.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 221 FØRSKOLELOKALER OG SKYSS

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	539	563	611	596
Skedsmo	594	562	599	589

Sørum	333	474	599	522
Fet	658	711	684	762
Kostragruppe 13	387	393	410	443

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 221 førskolelokaler og skyss, korrigerert for behov og inflasjon. I 2018 var disse 596 kroner per innbygger i Lillestrøm kommune. Det er om lag 150 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen 13,5 millioner kroner. Kostnaden per innbygger er høyere enn i KOSTRA-gruppen i alle de tre kommunene.

Ser vi på utviklingen over tid har kostnaden i Lillestrøm kommune økt fra 2015 til 2017, men sunket med 15 kroner fra 2017 til 2018. I KOSTRA-gruppe 13 og i landet som helhet har kostnadene økt hvert år i perioden. Innad i Lillestrøm har Skedsmo og Sørum redusert sine kostnader fra 2017 til 2018, mens Fet kommunes kostnader har økt fra et allerede høyt nivå.

Utgiftene til lokaler for kommunale barnehager er forventet å være høy når andelen barn i kommunale barnehager er høy. Som vi har sett tidligere er denne andelen høyere i Lillestrøm enn i KOSTRA-gruppen.

7.5 KOMMUNALE OVERFØRINGER AV DRIFTSMIDLER TIL PRIVATE BARNEHAGER PER KORRIGERT OPPHOLDSTIME

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	143	145	133	148
Skedsmo	47	46	48	48
Sørum	48	49	47	49
Fet	47	49	38	51
Kostragruppe 13	46	47	47	48

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Som vi så i forrige avsnitt går nesten halvparten av barnehagebarna i private barnehager. Dette innebærer at det er store overføringer til private barnehager i Lillestrøm og at satsene for tilskudd til private barnehager er viktige.

Tabellen over viser kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigererte oppholdstimer. For Lillestrøm kommune er det en feil i tabellen, tallene for de ulike kommunene er summert. Ser vi på de andre kommunene ser vi at de private barnehagene i Lillestrøm kommune får overført om lag 50 kroner per korrigererte oppholdstimer. I Skedsmo kommune er satsen 47 kroner, Sørum 49 kroner og i Fet kommune er den på 51 kroner. I KOSTRA-gruppe 13 er satsen 48 kroner. Ser vi på utviklingen over tid ser det ut til at kostnaden har variert en del i kommunene. I KOSTRA-gruppe 13 har den vært relativt stabil, og har økt fra 46 kroner til 48 kroner fra 2015 til 2018.

7.6 KORRIGERTE BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 201 PER KORRIGERT OPPHOLDSTIME I KOMMUNALE BARNEHAGER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	48	47	50	50
Skedsmo	48	47	48	49
Sørum	47	46	51	50
Fet	50	49	64	55
Kostragruppe 13	50	50	50	53

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Enhetskostnader i barnehagesektoren kan måles i korrigerede brutto driftsutgifter per korrigerede oppholdstime (korrigert for alder). Tabellen over viser korrigerede brutto driftsutgifter ført på funksjon 201 barnehage per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager. Tilskudd til private barnehager beregner ved hjelp av kommuneregnskap to år tidligere. Dette innebærer at høye enhetskostnader i kommunale barnehager slår direkte ut i høye satser for tilskudd til private barnehager to år senere.

De korrigerede brutto driftsutgiftene per korrigerede oppholdstime i kommunale barnehager var i 50 kroner i 2018. Det er 3 kroner lavere enn i KOSTRA-gruppe 13. Fra 2015 har kostnaden økt med 2 kroner i Lillestrøm og med 3 kroner i KOSTRA-gruppe 13.

Ser vi på utviklingen i de ulike kommunene ser vi at Skedsmo har lavest utgifter, på 49 kroner per time. Fet kommunes enhetskostnad er klart høyest med 55 kroner per time. Sammenlignet med 2017 har Fet redusert sine enhetskostnader med 9 kroner per time.

7.7 KORRIGERTE OPPHOLDSTIMER PER ÅRSVERK TIL BASISVIRKSOMHET, KOMMUNALE BARNEHAGER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	12 967	12 982	13 056	12 710
Skedsmo	12 926	12 996	13 084	12 734
Sørum	12 855	12 836	12 847	12 832
Fet	13 237	13 079	13 200	12 433
Kostragruppe 13	13 218	13 200	13 219	12 707

Korrigerede oppholdstimer per ordinært årsverk i barnehagen er et måltall for bemanningsfaktor i barnehagene. I beregningen er oppholdstimer i kommunale barnehager korrigert for alder og oppholdstidskategorier. Tabellen over viser korrigerede oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet.

I kommunale barnehager i Lillestrøm kommune var det i gjennomsnitt 12 710 korrigerede oppholdstimer per årsverk i 2018. Det er nesten nøyaktig det samme som i KOSTRA-gruppe 13. Ser vi på utviklingen over tid har antallet timer sunket fra 2017 til 2018, både for Lillestrøm kommune og for KOSTRA-gruppe 13, samt i alle de tre kommunene. Dette kan ha sammenheng med bemanningsnormen som trer i kraft i august 2019 som stiller strengere krav til bemanning i barnehagene.

7.8 ANDEL BARN 0 ÅR MED BARNEHAGEPLASS I FORHOLD TIL INNBYGGERE 0 ÅR

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	3,5 %	3,8 %	5,4 %	3,7 %
Skedsmo	3,5 %	3,7 %	5,1 %	2,5 %
Sørumsund	4,9 %	6,3 %	8,3 %	6,7 %
Fet	1,6 %	0,0 %	2,5 %	4,5 %
Kostragruppe 13	4,8 %	5,1 %	5,3 %	5,1 %

Barn under 1 år har ikke rett til plass i barnehage. Kommunene får ikke rammetilskudd for å gi tilbud til disse barna. Kommunen kan nekte dem opptak, men kan ikke nekte å gi tilskudd for slike barn i private barnehager.

Tabellen over viser andelen barn under 1 år med barnehageplass sett opp mot antall innbyggere under 1 år. I Lillestrøm kommune hadde 3,7 prosent av disse barna barnehageplass i 2018. Det er 1,4 prosentpoeng lavere enn i KOSTRA-gruppe 13. Andelen i Lillestrøm har sunket fra 5,4 prosent i 2017 til dagens andel på 3,7 prosent. I 2015 var andelen 3,5 prosent og i 2016 var den 3,8 prosent. Andelen varierer mellom kommunene. I Sørumsund kommune har 6,7 prosent av barna under 1 år barnehageplass, mens samme andel i Skedsmo kommune er 2,5 prosent.

7.9 ANDEL BARN 1-5 ÅR MED BARNEHAGEPLASS

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	88,4 %	89,7 %	91,0 %	89,0 %
Skedsmo	89,1 %	89,3 %	89,9 %	86,9 %
Sørumsund	88,8 %	91,4 %	94,7 %	94,0 %
Fet	85,0 %	89,0 %	89,7 %	89,6 %
Kostragruppe 13	91,5 %	91,9 %	92,1 %	92,2 %

Av tabellen over ser vi at 89,0 prosent av barna som er 1-5 år har barnehageplass i Lillestrøm kommune i 2018. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 er denne dekningsgraden lav, samme andel i KOSTRA-gruppen er 92,2 prosent. Dekningsgraden i Lillestrøm økte fra 88,4 prosent til 91,0 prosent mellom 2015 og 2017, men sank til 89,0 prosent i 2018.

Ser vi på de ulike kommunene har Sørumsund høyest dekningsgrad, 94,0 prosent av barna 1-5 år i Sørumsund har barnehageplass. Av de tre kommunene har Skedsmo lavest dekningsgrad.

Høye utgifter til barnehagetjenesten kan komme av høy dekningsgrad eller høye enhetskostnader (plasser). Lillestrøm har lav dekningsgrad. Dekningsgraden for barn 1-5 år var 91 prosent i 2017. Det er 1 prosentpoeng under gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dekningsgraden er økt med 2 poeng de siste fire årene.

7.10 ANDEL BARN I KOMMUNALE BARNEHAGER I FORHOLD TIL ALLE BARN I BARNEHAGE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	54,9 %	56,5 %	52,9 %	52,1 %

Skedsmo	60,1 %	61,1 %	60,9 %	60,5 %
Sørum	35,5 %	39,2 %	36,5 %	34,4 %
Fet	65,7 %	66,9 %	48,2 %	47,4 %
Kostragruppe 13	41,0 %	40,5 %	40,3 %	40,1 %

Tabellen over viser andelen barn i kommunale barnehager sammenlignet med alle barn i barnehage. 52,1 prosent av barnehagebarna i Lillestrøm kommune går i kommunale barnehager. Det er 12 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 og 2 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet. Andelen har sunket de siste årene, fra 56,5 prosent i 2016. Også i KOSTRA-gruppen og i landet totalt er andelen synkende.

Sammenligner vi de ulike kommunene ser vi at Skedsmo har en høy andel på 60,5 prosent barn i kommunale barnehager, mens tilsvarende andel i Sørum er 34,4 prosent.

7.11 ANDEL BARN SOM FÅR EKSTRA RESSURSER TIL STYRKET TILBUD TIL FØRSKOLEBARN, I FORHOLD TIL ALLE BARN I BARNEHAGE

Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i b	Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser,
--	---

Nye Lillestrøm		152 720
Skedsmo	36,9 %	41 232
Sørum	22,5 %	35 212
Fet	22,0 %	76 276
Kostragruppe 13	21,4 %	68 146

Tabellen over viser antall barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, andelen barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn i forhold til alle barn i barnehage og brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (funksjon 211) per barn som får ekstra ressurser.

Ser vi på Lillestrøm mangler andelen barn og brutto driftsutgiftene i tabellen er feil. Allikevel kan vi at andelen barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud er høyere i Lillestrøm kommune enn i KOSTRA-gruppe 13 og i landet samlet. Dette ser vi fordi andelen er høyere i alle de tre kommunene sammenlignet med kostragruppen.

Brutto driftsutgiftene per barn som får ekstra ressurser varierer mye mellom kommunene. I Fet kommune bruker de 76 276 kroner per barn, mens Sørum kommune bruker 35 212 kroner. Gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 13 er 68 146 kroner.

8 BARNEVERN

Barnevern omfatter funksjonene 244 barnevernstjeneste (saksbehandlingen), 251 barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet og 252 barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet. Totalt var netto driftsutgifter til barnevern i Lillestrøm om lag 200 millioner kroner i 2018.

Behovet for barnevern per innbygger er beregnet til å være om lag likt som landsgjennomsnittet. Lillestrøm har flere barn og flere med lav inntekt enn landsgjennomsnittet. Dette taler for et høyere utgiftsbehov. Samtidig har de en lav andel barn med enslig forsørger, som er med på å trekke ned det beregnede utgiftsbehovet. Totalt har Lillestrøm et lavere tjenestebehov enn KOSTRA-gruppe 13.

Netto driftsutgifter per innbygger til barnevern er høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen over 15 millioner kroner.

Behovskorrigererte utgifter per innbygger er høye til tross for at Lillestrøm har lave enhetskostnader og en lav andel barn som får tiltak. Det kan være vanskelig å finne gode indikatorer som fanger opp behovet for barnevernstjenester. Det er derfor vanskelig å si om Lillestrøms utgifter til barnevern faktisk er høyere enn det man kan forvente.

Tjenesteområdet har høy kvalitet målt ved saksbehandlingstider for undersøkelser. Antall stillinger med fagutdanning er omtrent på samme nivå som i kommunegruppen.

8.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørums Sørums	Fet	Kostragruppe 13
Indeks innb. 0-1 år (3%)	102,8 %	100,6 %	111,0 %	100,4 %	97,3 %
Indeks innb. 2-5 år (6%)	105,4 %	100,6 %	119,2 %	107,0 %	100,9 %
Indeks innb. 6-15 år (14%)	108,6 %	104,4 %	120,1 %	110,5 %	104,1 %
Indeks innb. 16-22 år (11%)	99,9 %	102,5 %	95,9 %	93,9 %	102,2 %
Indeks barn med enslig forsørger (41%)	95,9 %	99,0 %	98,6 %	76,8 %	105,7 %
Indeks lavinntektskriteriet (26%)	101,9 %	115,4 %	76,9 %	78,0 %	95,0 %
Utgiftsbehov - Barnevern (sum)	100,4 %	104,5 %	97,3 %	86,0 %	101,8 %

Behovet for barnevern er beregnet til 100,4 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. I forhold til landsgjennomsnittet har Lillestrøm flere barn og flere med lav inntekt. Dette kan tyde på et høyere utgiftsbehov. Samtidig har de en lav andel barn med enslig forsørger, som er med på å trekke ned det beregnede utgiftsbehovet. Totalt har Lillestrøm et lavere tjenestebehov enn KOSTRA-gruppe 13.

Det er Skedsmo som driver opp behovet for barnevern. Både Sørums og Fet har lavere behov for barnevern enn landsgjennomsnittet. Alle de tre kommunene har mange barn, men det er bare Skedsmo som har flere med lav inntekt enn landsgjennomsnittet.

8.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER (FUNKSJON 244, 251, 252) PER BARN I BARNEVERNET

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm				
Skedsmo	105 734	105 885	131 654	123 838
Sørum	87 773	92 346	98 110	109 265
Fet	109 772	106 727	102 573	116 024
Kostragruppe 13	114 476	116 093	130 466	132 100

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Av tabellen over ser vi at utgiftene til barnevern per bruker var lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 13 i både Skedsmo, Fet og Sørum. Av de tre kommunene er det Skedsmo som har høyest utgift per barn. Dette kan ha sammenheng med botilbud til enslige mindreårige asylsøkere. Utgiften per barn er lavest i Sørum.

8.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET BARNEVERN

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	1 543	1 702	1 723	2 336
Skedsmo	1 517	1 694	1 625	2 414
Sørum	1 421	1 587	1 885	2 324
Fet	1 878	1 950	2 000	1 913
Kostragruppe 13	1 792	1 870	1 545	2 157

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Lillestrøm brukte om lag 2 300 kroner per innbygger til barnevern i 2018, etter korreksjon for behov. Det er 179 kroner mer per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen om lag 15 millioner kroner.

De siste årene har utgiftene i Lillestrøm vokst mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Målt i faste priser har utgiftene til barnevern i Lillestrøm økt med rundt 800 kroner per innbygger fra 2015 til 2018. Utgiftene har steget med rundt 360 kroner i samme periode i KOSTRA-gruppe 13.

Både Skedsmo og Sørum hadde høyere utgifter per innbygger enn gjennomsnittet i 2018. Fet hadde om lag 250 kroner lavere utgifter per innbygger enn KOSTRA-gruppen, og bidrar til å trekke ned utgiftene i Lillestrøm.

8.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 244 BARNEVERNSTJENESTE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	569	643	751	737
Skedsmo	494	571	678	640
Sørum	598	740	843	920
Fet	912	883	1 011	974
Kostragruppe 13	574	602	628	636

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Funksjon 244 omfatter drift av barnevernstjenesten, men ikke selve tiltakene. Utgiftene per innbygger i Lillestrøm var 737 kroner per innbygger i 2018. Det er om lag 100 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Multiplisert med antall innbyggere utgjør dette i underkant av 9 millioner kroner.

Målt i faste priser har utgiftene i Lillestrøm økt med om lag 170 kroner fra 2015 til 2018. I den samme perioden har utgiftene i KOSTRA-gruppen økt med om lag 60 kroner.

Alle tre kommunene hadde høyere utgifter til drift av barnevernkontor i 2018 enn gjennomsnittet i gruppen. Sørum hadde de høyeste utgiftene per innbygger.

8.5 ANDEL UNDERSØKELSER MED BEHANDLINGSTID INNEN 3 MÅNEDER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm				
Skedsmo	94,0 %	97,0 %	96,0 %	97,0 %
Sørum	89,0 %	92,0 %	97,0 %	95,0 %
Fet	94,0 %	90,0 %	100,0 %	97,0 %
Kostragruppe 13	85,0 %	87,0 %	87,0 %	88,0 %

Saksbehandlingstiden er en av de viktigste kvalitetsindikatorerne i barnevernet. I KOSTRA-gruppe 13 blir 88 prosent av undersøkelsene avsluttet i løpet av lovens frist på tre måneder. For Skedsmo, Fet og Sørum varierer denne andelen mellom 95 og 97 prosent. Alle kommunene har dermed en høyere andel undersøkelser som blir avsluttet innen fristen enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

8.6 ANDEL BARN MED BARNEVERNSTILTAK AV INNBYGGERE 0-17 ÅR

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm				
Skedsmo	1,9 %	2,3 %	2,6 %	2,6 %
Sørum	2,1 %	2,2 %	3,1 %	3,1 %
Fet	1,9 %	2,1 %	1,7 %	1,2 %
Kostragruppe 13	2,7 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %

Høye barnevernsutgifter kan ha sammenheng med høy dekningsgrad. Dekningsgrad er her målt som andelen barn med barnevernstiltak i forhold til antall innbyggere mellom 0 og 17 år. Skedsmo og Fet hadde lavere dekningsgrad for barnevern enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen i 2018, mens Sørum hadde en litt lavere dekningsgrad.

I Skedsmo og Sørum har dekningsgraden gradvis økt siden 2015. I Fet ser vi det motsatte, hvor andelen er redusert.

8.7 ANDEL BARN MED TILTAK SOM ER Plassert (FUNKSJON 252) AV ANTALL INNBYGGERE 0-17 ÅR

	Andel barn med tiltak som er plassert (funksjon 252) ift. ant innbyggere 0-17 år(b)	Netto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252)
Nye Lillestrøm	1,1	
Skedsmo	1,2	591 986
Sørum	1,2	382 264
Fet	0,8	363 364
Kostragruppe 13	1,5	388 581

Det er plasseringer som er den største kostnadsdriveren i barnevernet. Generelt har Lillestrøm en lav andel som er plassert av barnevernet, men en høy utgift per plassering.

I Lillestrøm er 1,1 prosent av innbyggerne mellom 0 og 17 år plassert av barnevernet. Dette er 0,4 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Det er Fet som trekker ned andelen for Lillestrøm. Her er andelen 0,8 prosent.

Utgiften per plassert barn i Skedsmo kommune er betydelig høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. I Sørum og Fet er kostnaden lavere enn gjennomsnittet. Skedsmo har imidlertid mange flere barn som er plassert, og trekker dermed opp utgiften per plassert barn kraftig.

Utgifter til enslige mindreårige flyktninger er inkludert i denne statistikken i de fleste kommuner. Skedsmo har flere enslige mindreårige under omsorg. Dette kan være med på å forklare de høye utgiftene på funksjon 252 i denne kommunen.

8.8 STILLINGER MED FAGUTDANNING PER 1 000 BARN 0-17 ÅR

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	3,9	4,1	4,6	4,7
Skedsmo	3,9	3,9	4,3	4,8
Sørum	2,9	3,5	4,4	4,2
Fet	5,4	5,5	6,1	5,2
Kostragruppe 13	4,1	4,4	4,7	4,8

Det er 4,7 årsverk med fagutdanning per 1 000 barn i målgruppen i Lillestrøm. Dette er 0,1 årsverk mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Bemanningen er økt med 0,8 årsverk per 1 000 innbygger 0-17 år siden 2015. I KOSTRA-gruppen har økningen vært på 0,7 årsverk.

Årsverk med fagutdanning er lavere enn gjennomsnittet i Sørum, mens den er høyere i Fet. Dette kan ha sammenheng med at Fet har interkommunale funksjoner for Sørum.

9 PLEIE OG OMSORG

Tjenesteområdet pleie og omsorg inkluderer funksjon 234 aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse, 253 helse- og omsorgstjenester i institusjon, 254 helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, 256 tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene og 261 institusjonslokaler. Netto driftsutgifter i Lillestrøm kommune var om lag 1 313 millioner kroner i 2018. I mars 2018 er det flere størrelser som foreløpig ikke er tilgjengelige i KOSTRA. Det gjør at andel innbyggere 80 år og oppover som er beboere på institusjon og mottakere av hjemmetjenester per 1 000 innbygger ikke er beregnet.

Det er svært viktig å korrigere pleie og omsorgsutgiftene for behov. Utgiftsbehovet til pleie og omsorg i Lillestrøm kommune er anslått til 85,2 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. Lillestrøm har færre eldre enn gjennomsnittet, færre PU-klienter, færre enslige eldre og kortere avstander.

Lillestrøm kommune relativt lave behovsjusterte utgifter til pleie og omsorg i 2018. Dersom Lillestrøm kommune hadde hatt en utgift per innbygger som var lik gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, korrigert for behov, ville de samlede utgiftene til grunnskole i Lillestrøm vært 29,0 millioner kroner høyere i 2018.

Tjenesten som drives med lavere kostnader sammenlignet med kommunegruppen er funksjon 234 aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse (forskjellen utgjør 6,7 millioner kroner), funksjon 253 helse- og omsorgstjenester i institusjon (forskjellen utgjør 17,8 millioner kroner) og funksjon 254 helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (forskjellen utgjør 17,7 millioner kroner). De tjenestene som drives med høyere utgifter enn kommunegruppen er funksjon 256 tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene (forskjellen utgjør 4,1 millioner kroner) og 261 institusjonslokaler (forskjellen utgjør 9,1 millioner kroner).

Sammenligner vi de ulike kommunene ser vi at Fet kommune har lavest netto driftsutgifter per innbygger til pleie og omsorg etter behovskorrigerings. Sørums kommuner har høyest utgifter.

Lillestrøm kommune har noe lavere dekning på institusjon en KOSTRA-gruppe 13. Når det gjelder andel innbyggere 80 år og over som er i bolig med heldøgns bemanning er det store forskjeller mellom kommunene. Fet og Skedsmo kommune har mange boliger med heldøgns bemanning, mens Sørums kommuner ikke har noen.

9.2 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørums	Fet	Kostragruppe 13
Indeks innb. 0-1 år (0%)	102,8 %	100,6 %	111,0 %	100,4 %	97,3 %
Indeks innb. 2-5 år (1%)	105,4 %	100,6 %	119,2 %	107,0 %	100,9 %
Indeks innb. 6-15 år (2%)	108,6 %	104,4 %	120,1 %	110,5 %	104,1 %
Indeks innb. 16-22 år (2%)	99,9 %	102,5 %	95,9 %	93,9 %	102,2 %
Indeks innb. 23-66 år (10%)	100,7 %	101,1 %	100,0 %	100,2 %	99,0 %
Indeks innb. 67-79 år (11%)	89,2 %	91,2 %	80,0 %	94,1 %	100,1 %
Indeks innb. 80-89 år (20%)	89,9 %	92,7 %	79,6 %	92,8 %	98,9 %
Indeks innb. over 89 år (11%)	68,6 %	73,9 %	58,0 %	60,3 %	92,9 %
Indeks basiskriteriet (1%)	32,4 %	15,6 %	51,8 %	80,8 %	22,2 %
Indeks reiseavst. innen sone (1%)	53,6 %	43,6 %	70,1 %	74,8 %	62,8 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (1%)	65,4 %	34,2 %	126,7 %	116,4 %	73,6 %
Indeks PU over 16 år (14%)	73,3 %	73,4 %	77,9 %	65,8 %	92,1 %
Indeks ikke-gifte 67 år og over (13%)	84,2 %	90,1 %	73,2 %	73,3 %	96,8 %
Indeks dødelighetskriteriet (13%)	93,8 %	96,4 %	88,1 %	90,6 %	98,5 %
Utgiftsbehov - Pleie og omsorg (sum)	85,2 %	87,0 %	80,9 %	84,0 %	96,1 %

Tabellen over viser utgiftsbehovet til de ulike kommunene. Behovet er basert på en rekke variabler, og tabellen viser i hvilken grad disse påvirker behovet.

Utgiftsbehovet for pleie og omsorg, per innbygger, i Lillestrøm kommune i 2018 er beregnet til 85,2 prosent av landsgjennomsnittet. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Lillestrøm blant annet færre eldre, færre PU-klienter, lavere dødelighet og færre ugifte eldre. KOSTRA-gruppe 13 har høyere utgiftsbehov enn nye Lillestrøm kommune, på 96,1prosent av landsgjennomsnittet.

Alle tre kommuner har lavere behov enn landsgjennomsnittet. Behovet er høyest i Skedsmo kommune, som har et utgiftsbehov på 87,0 prosent av landsgjennomsnittet.

9.3 ANDEL AV NETTO DRIFTSUTGIFTER PÅ TIL PLEIE OG OMSORG PÅ FUNKSJON 253 HELSE - OG OMSORGTJENESTER I INSTITUSJON OG 261 INSTITUSJONSLOKALER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	42,6 %	42,6 %	42,5 %	42,4 %
Skedsmo	42,2 %	42,4 %	42,1 %	41,9 %
Sørums	48,0 %	47,3 %	47,7 %	47,4 %
Fet	35,7 %	35,3 %	35,4 %	36,8 %
Kostragruppe 13	43,7 %	43,4 %	42,9 %	42,2 %

2015 2016 2017 2018

I 2018 gikk 42,4 prosent av Lillestrøms utgifter til pleie og omsorg til institusjonsbasert tjeneste ført på funksjon 253 og 261. Dette var om lag samme andel som KOSTRA-gruppe 13. Både i Lillestrøm og i KOSTRA-gruppe 13 har andelen sunket de siste årene.

I Sørums kommuner går nesten halvparten til institusjonsbasert tjeneste, mens i Fet kommune er 36,8 prosent av utgiftene til pleie og omsorg i 2018 til institusjonsbasert tjeneste.

9.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL PLEIE OG OMSORG

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	16 368	16 766	17 352	17 969
Skedsmo	16 316	16 655	16 895	17 558
Sørums kommuner	17 045	17 591	19 047	19 738
Fet	15 578	16 039	16 931	17 327
Kostragruppe 13	16 632	17 217	17 601	18 366

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til pleie og omsorg. Korrigerert for behov brukte Lillestrøm kommune 17 969 kroner til pleie og omsorg i 2018. Det er om lag 400 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

Ser vi på utviklingen over tid har utgiftene til pleie og omsorg per innbygger i nye Lillestrøm kommune økt med 1 601 kroner fra 2015 til 2018. Også i KOSTRA-gruppe 13 og i landet som helhet har utgiftene per innbygger økt hvert år. Av de tre kommunene er det bare Sørums kommuner som har høyere utgifter til pleie og omsorg per innbygger enn det gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen har.

9.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 261 INSTITUSJONSLOKALER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	930	905	977	1 071
Skedsmo	848	836	846	890
Sørums kommuner	1 355	1 312	1 599	1 772
Fet	666	616	644	911
Kostragruppe 13	857	887	931	952

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

I tabellen over ser vi behovskorrigererte netto driftsutgifter per innbygger som er ført på funksjon 261 institusjonslokaler.

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 og landet som helhet har Lillestrøm kommune høye utgifter til institusjonslokaler. De behovskorrigerede netto utgiftene per innbygger i kommunen er 1 071 kroner, mot KOSTRA-gruppens 952 kroner. Utgiftene har økt fra 2015 til i dag. I Lillestrøm er økningen på 141 kroner i faste priser. I KOSTRA-gruppen er tilsvarende økning på 95 kroner.

Mellom de tre kommunene er det store forskjeller. I Sørums kommuner er utgiftene hele 1 772 kroner per innbygger, mens Skedsmo kommunes utgifter er på 890 kroner. Som vi så tidligere har Sørums kommune mye høyere andel plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og oppover enn de andre to kommunene.

9.6 ANDEL INNBYGGERE 80 ÅR OG OVER I BOLIG MED HELDØGNS BEMANNING

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm				
Skedsmo	2,3 %	4,7 %	5,0 %	5,0 %
Sørums	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fet	6,6 %	6,0 %	5,8 %	5,5 %
Kostragruppe 13	3,5 %	3,3 %	3,3 %	3,2 %

Tabellen over viser andel innbyggere 80 år eller eldre i bolig med heldøgns bemanning. Antallet heldøgns bemannede boliger for eldre kan være en kostnadsdriver for høye kostnader til hjemmebaserte tjenester.

For Lillestrøm mangler tabellen over tall. Dersom vi ser på de ulike kommunene ser vi at det i Skedsmo kommune er 5,0 prosent av innbyggerne som er 80 år eller eldre som bor i bolig med heldøgns bemanning. I Fet kommune er andelen 5,5 prosent, mens Sørums ikke har noen eldre i slike boliger. Sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 og i landet som helhet har Skedsmo og Fet kommune en betraktelig høyere andel, mens Sørums andel på null er mye lavere.

9.7 ANDEL INNBYGGERE 80 ÅR OG OVER SOM ER BEBOERE PÅ INSTITUSJON

Det er ikke tilgjengelige tall for å beregne denne andelen i 2018.

9.8 MOTTAKERE AV HJEMMETJENESTER PER 1000 INNBYGGERE

Det er ikke tilgjengelige tall for å beregne indikatoren i 2018.

9.9 PLASSER I INSTITUSJON I PROSENT AV INNBYGGERE 80 ÅR OVER

	Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)	Netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie
Nye Lillestrøm	16,0 %	1 114 820
Skedsmo	15,0 %	1 130 019

Sørum	20,5 %	1 170 407
Fet	15,3 %	945 463
Kostragruppe 13	17,0 %	1 046 040

Tabellen over viser plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og oppover og netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie. Plasser i institusjon i prosent av innbyggere over 80 år betegnes som dekning i institusjon.

Av tabellen ser vi at Lillestrøm kommunes dekning i institusjon er omtrent på nivå med KOSTRA-gruppe 13, Lillestrøm har 16,0 prosent dekning og KOSTRA-gruppen har 17,0 prosent dekning. I landet som helhet er dekningsgraden 18,5 prosent. Mellom de tre kommunene er det store forskjeller. Sørum har en dekning på 20,5 prosent, mens Skedsmo og Fet kommune har dekningsgrader på henholdsvis 15,0 prosent og 15,3 prosent.

Netto driftsutgift per plass, korrigert for utleie er 1,11 millioner kroner i Lillestrøm kommune. Det er om lag 69 000 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Det er store forskjeller mellom kommunene. Mens Sørum kommune bruker 1,17 millioner kroner per plass, bruker Fet kommune 0,95 millioner kroner.

10 KOMMUNEHELSE

Tjenesteområdet kommunehelse omfatter funksjonene 232 forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenester, 233 annet forebyggende helsearbeid og 241 diagnose, behandling, re-/habilitering. Utgiftsbehovet til kommunehelse per innbygger i Lillestrøm kommune i 2018 er beregnet til 92,1 prosent av landsgjennomsnittet. Hovedårsakene til dette er at Lillestrøm har få eldre, mange unge, lav score på dødelighetskriteriet og korte avstander.

Netto driftsutgifter til kommunehelse i Lillestrøm kommune var omtrent 204 millioner kroner i 2018. Dersom Lillestrøm kommune hadde hatt en utgift per innbygger som var lik gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, korrigert for behov, ville de samlede utgiftene til kommunehelse i Lillestrøm vært 8,5 millioner kroner høyere i 2018. Dette skyldes hovedsakelig 6,6 millioner kroner lavere behovskorrigerte utgifter til funksjon 241 og 3,1 millioner kroner lavere utgifter til funksjon 233. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 brukte nye Lillestrøm i 2018 1,3 millioner kroner mer til funksjon 232 enn det behovet tilser. Av de tre kommunene er det Sørum som trekker ned gjennomsnittet. Sørum bruker spesielt lite penger på funksjon 233 annet forebyggende helsearbeid.

10.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørum	Fet	Kostragruppe 13
Indeks innb. 0-1 år (2%)	102,8 %	100,6 %	111,0 %	100,4 %	97,3 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	105,4 %	100,6 %	119,2 %	107,0 %	100,9 %
Indeks innb. 6-15 år (12%)	108,6 %	104,4 %	120,1 %	110,5 %	104,1 %
Indeks innb. 16-22 år (9%)	99,9 %	102,5 %	95,9 %	93,9 %	102,2 %
Indeks innb. 23-66 år (31%)	100,7 %	101,1 %	100,0 %	100,2 %	99,0 %
Indeks innb. 67-79 år (20%)	89,2 %	91,2 %	80,0 %	94,1 %	100,1 %
Indeks innb. 80-89 år (7%)	89,9 %	92,7 %	79,6 %	92,8 %	98,9 %
Indeks innb. over 89 år (2%)	68,6 %	73,9 %	58,0 %	60,3 %	92,9 %
Indeks basiskriteriet (5%)	32,4 %	15,6 %	51,8 %	80,8 %	22,2 %
Indeks reiseavst. innen sone (3%)	53,6 %	43,6 %	70,1 %	74,8 %	62,8 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (3%)	65,4 %	34,2 %	126,7 %	116,4 %	73,6 %
Indeks dødelighetskriteriet (5%)	93,8 %	96,4 %	88,1 %	90,6 %	98,5 %
Utgiftsbehov - Kommunehelse (sum)	92,1 %	90,3 %	94,3 %	97,4 %	94,3 %

Tabellen over viser utgiftsbehovet til kommunehelsetjenester, splittet i ulike indekser. I Lillestrøm kommune er behovet for helsetjenester er beregnet til 92,1 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger i 2018. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Lillestrøm færre eldre og flere unge innbyggere, samtidig som de har korte avstander og lav score på dødelighetskriteriet.

Også KOSTRA-gruppe 13 har lavere utgiftsbehov til kommunehelse enn landsgjennomsnittet. Utgiftsbehovet i gruppen er 94,3 prosent av landsgjennomsnittet, 2,2 prosentpoeng høyere enn i Lillestrøm kommune. Alle de tre kommunene har lavere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet. Skedsmo har lavest utgiftsbehov, Fet har høyest.

10.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET KOMMUNEHELSE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	2 300	2 411	2 462	2 583
Skedsmo	2 391	2 364	2 582	2 662
Sørums	2 099	2 420	2 148	2 246
Fet	2 225	2 599	2 413	2 747
Kostragruppe 13	2 407	2 459	2 511	2 690

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til kommunehelse, korrigeret for utgiftsbehov og inflasjon. Av tabellen ser vi at Lillestrøm kommune brukte 2 583 kroner per innbygger til kommunehelsetjeneste i 2018. Det er over 100 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen 8,5 millioner kroner.

Ser vi på utviklingen over tid har utgiftene økt hvert år fra 2015 til 2018, både for Lillestrøm kommune og for KOSTRA-gruppe. Utgiftsøkningen fra 2017 til 2018 er høy både for Lillestrøm kommune, de ulike kommunene, KOSTRA-gruppe 13 og for landsgjennomsnittet.

Av de tre kommunene er det bare Fet som har høyere utgifter til helse enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Fet har en utgiftsøkning på over 300 kroner per innbygger til kommunehelse fra 2017 til 2018. Av de tre kommunene er det Sørums som har lavest utgifter til kommunehelse.

10.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 241 DIAGNOSE BEHANDLING RE-/HABILITERING

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	1 628	1 651	1 603	1 667
Skedsmo	1 843	1 766	1 717	1 747
Sørums	1 235	1 321	1 259	1 367
Fet	1 330	1 649	1 625	1 768
Kostragruppe 13	1 626	1 648	1 671	1 750

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til funksjon 241 diagnose, behandling og re-/habilitering. Funksjonen inneholder blant annet fastleger, fysioterapi og legevakt. Høye utgifter på funksjonen kan derfor komme av kostbar legevakt eller mange kommunalt ansatte fastleger. Sammenligner vi med det totale utgiftsbehovet til kommunehelse i figuren i forrige kapittel ser vi at det er funksjon 241 som har størst utgiftsbehov. Lillestrøm brukte 1 667 kroner per innbygger funksjonen i 2018. Det er 83 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

Av de tre kommunene er det Sørums kommune som trekker ned gjennomsnittet i Lillestrøm kommune, utgiftene per innbygger på funksjon 241 er bare 1 367 kroner per innbygger. Skedsmo og Fet kommune har utgifter per innbygger nær gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen, på om lag 1 750 kroner per innbygger.

Ser vi på utviklingen over tid ser vi at utgiftene per innbygger har steget med til sammen nesten 40 kroner fra 2015 til 2018. I KOSTRA-gruppe 13 har utgiftene steget med over 100 kroner per innbygger i samme periode. Også de tre kommunene har hatt en økning i utgiftene fra 2015 til 2018.

10.4 LEGEÅRSVERK KOMMUNALE HELSETJENESTEN PER 10 000 INNBYGGERE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm				
Skedsmo	9,8	10,1	10,4	10,1
Sørumsund	8,5	7,6	7,2	5,3
Fet	6,3	6,2	6,4	6,3
Kostragruppe 13	8,7	9,0	9,2	9,2

Tabellen over viser legeårsverk per 10 000 innbygger i kommunehelsetjenesten. Tabellen mangler tall for Lillestrøm kommune. Av tabellen ser vi at det er store forskjeller mellom de ulike kommunenes legeårsverk innenfor dette området. I Sørumsund og Fet kommune er det henholdsvis 5,3 og 6,3 legeårsverk per 10 000 innbygger, mens det i Skedsmo kommune er 10,1 årsverk. I KOSTRA-gruppe 13 er gjennomsnittet 9,2 årsverk per 10 000 innbygger, noenlunde lik dekning som landsgjennomsnittet.

Dersom vi ser på utviklingen fra 2015 til 2018 over tid ser vi at Skedsmo har hatt høye legedekning hvert år. I Sørumsund kommune har legedekningen sunket fra 8,5 årsverk per 10 000 innbygger i 2015 til kun 5,3 årsverk i 2018. I Fet kommune har dekningen vært relativt stabil.

11 SOSIALE TJENESTER

Tjenesteområdet sosiale tjenester inkluderer funksjonene 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, 243 tilbud til personer mer rusomsorg, 273 arbeidsrettede tiltak i kommunal regi (vernet arbeid), 275 introduksjonsordningen, 276 kvalifiseringsordningen og 281 ytelse til livsopphold (sosialhjelp). 275 introduksjonsordningen er fullfinansiert av statstilskuddet integreringstilskudd og holdes utenfor analysen. Netto driftsutgifter til tjenesteområdet sosiale tjenester totalt i Lillestrøm i 2018 var 197 millioner kroner.

Utgiftsbehovet for sosialtjenester i Lillestrøm kommune i 2018 er beregnet til 99,1 prosent av landsgjennomsnittet. De ulike indeksene bidrar ulikt til utgiftsbehovet. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Lillestrøm mange flyktninger og få uføre.

Dersom Lillestrøm kommune hadde hatt en utgift per innbygger som var lik gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe, korrigert for behov, ville de samlede utgiftene til grunnskole i Lillestrøm vært 46,7 millioner kroner høyere i 2018. For funksjon 242 utgjør forskjellen 14,4 millioner kroner, for funksjon 243 utgjør den 7,7 millioner kroner, for funksjon 273 utgjør forskjellen 3,0 millioner kroner, for funksjon 276 utgjør forskjellen 1,4 millioner kroner og for funksjon 281 utgjør forskjellen 20,4 millioner kroner lavere. Korrigert for behov er det ingen av funksjonene som har brukt mer har høyere utgifter enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

Alle de tre kommunene har lavere behovskorrigerede utgifter til sosialtjeneste enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Skedsmo kommune trekker utgiftene i Lillestrøm opp, mens Sørum og Fet trekker utgiftene ned.

I tallene for 2018 er antall sosialhjelpsmottakere ved en feil doblet i Skedsmo kommune.

11.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørum	Fet	Kostragruppe 13
Indeks innb. 16-22 år (3%)	99,9 %	102,5 %	95,9 %	93,9 %	102,2 %
Indeks innb. 23-66 år (21%)	100,7 %	101,1 %	100,0 %	100,2 %	99,0 %
Indeks uføre (11%)	73,6 %	75,8 %	71,7 %	66,0 %	104,0 %
Indeks flyktningar (15%)	156,9 %	200,2 %	82,6 %	69,5 %	115,2 %
Indeks opphopingsindeks (17%)	98,0 %	115,1 %	65,1 %	69,4 %	103,2 %
Indeks aleneboende 30-66 år (34%)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Utgiftsbehov - Sosiale tjenester (sum)	99,1 %	111,3 %	77,9 %	75,0 %	100,8 %

Tabellen over viser utgiftsbehovet til sosiale tjenester per innbygger sammenlignet med landsgjennomsnittet for ulike indekser. Behovet for sosiale tjenester i Lillestrøm kommune i 2018 er beregnet til 99,1 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Lillestrøm færre uføre og flere flyktninger. KOSTRA-gruppe 13 har et utgiftsbehov på 100,8 prosent av landsgjennomsnittet. Også KOSTRA-gruppen har flere flyktninger enn landsgjennomsnittet.

Fet og Sørum kommune har lave utgiftsbehov til sosiale tjenester sammenlignet med landsgjennomsnittet, beregnet til henholdsvis 75,0 prosent og 77,9 prosent av landsgjennomsnittet. Kommunene har få uføre og få flyktninger og også lav score på opphopingsindeksen ("storbyproblemer"). Skedsmos utgiftsbehov er på 111,3 prosent, hovedsakelig som følge av svært mange flyktninger og relativt høy opphopingsindeks.

11.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL SOSIALE TJENESTEOMRÅDET TJENESTER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	2 173	2 302	2 218	2 317
Skedsmo	2 008	2 158	2 223	2 169
Sørum	2 997	3 043	2 134	2 760
Fet	1 941	2 112	2 335	2 624
Kostragruppe 13	2 618	2 744	2 818	2 867

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter til sosiale tjenester per innbygger. I Lillestrøm kommune var utgiftene 2 317 kroner per innbygger i 2018. Det er om lag 550 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen nesten 47 millioner kroner. Ser vi på de ulike kommunene er det Skedsmo som drar ned gjennomsnittet med en utgift per innbygger på 2 169 kroner i 2018. Sørum og Fet kommunes utgifter per innbygger var på henholdsvis 2 760 kroner og 2 624 kroner. Alle de tre kommunene har lavere utgifter per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 og enn landsgjennomsnittet.

Ser vi på utviklingen fra 2015 til 2018 har kostnadene i Lillestrøm kommune økt med om lag 150 kroner per innbygger. Fra 2016 til 2017 sank utgiftene per innbygger med 80 kroner, men fra 2017 til 2018 steg de med om lag 100 kroner. Også i KOSTRA-gruppe 13 og i landet som helhet har kostnadene steget fra 2015 til 2018.

De tre kommunene har hatt ulik utvikling i utgiftene over tid. Utviklingen i Skedsmo kommune lignet utviklingen i Lillestrøm. Sørum hadde relativt høye utgifter i 2015 og 2016, men reduserte disse med om lag 900 kroner fra 2016 til 2017. I 2018 steg utgiftene igjen, med over 400 kroner. I Fet kommune har kostnadene steget fra 1 941 kroner i 2015 til 2 624 kroner i 2018.

11.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 242 RÅD VEILEDNING OG SOSIALT FOREBYGGENDE ARBEID

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	819	754	723	686
Skedsmo	840	805	753	696
Sørum	772	560	576	610
Fet	772	727	756	728
Kostragruppe 13	733	813	838	855

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjonen 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid. Funksjonen har nest høyest utgifter av de ulike funksjonene innenfor tjenesteområdet sosiale tjenester. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 og landsgjennomsnittet har Lillestrøm kommune lave behovskorrigerede utgifter på funksjonen i 2018. Lillestrøms utgifter var 686 kroner per innbygger, men KOSTRA-gruppens gjennomsnitt var 855 kroner. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for

Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen i overkant av 14 millioner kroner. Alle tre kommunene har lavere utgifter enn gjennomsnittet i gruppen.

Ser vi på utviklingen fra 2015 til i dag har Lillestrøm kommune redusert sine utgifter til råd, veiledning og forebygging med 133 kroner per innbygger. Utgiftene per innbygger har sunket jevnt hvert av årene, og de har sunket i alle de tre kommunene. I KOSTRA-gruppe 13 har kostnaden økt hvert år fra 2015 til 2018.

11.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 281 ØKONOMISK SOSIALHJELP

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	906	964	1 023	1 050
Skedsmo	947	953	1 038	1 016
Sørums	821	1 025	918	1 044
Fet	792	950	1 099	1 291
Kostragruppe 13	1 180	1 229	1 261	1 290

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede og inflasjonsjusterte netto driftsutgifter per innbygger til funksjon 281 ytelse til livsopphold (sosialhjelp). Økonomisk sosialhjelp er vanligvis den største deltjenesten innenfor tjenesteområdet sosiale tjenester.

Lillestrøm kommunes behovskorrigerede utgifter på funksjon 281 på 1 050 kroner per innbygger i 2018. Det var 240 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA- gruppe 13. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør forskjellen mellom Lillestrøm og KOSTRA-gruppe 13 om lag 20 millioner kroner. I Skedsmo og Sørums kommune er utgiftene lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, mens Fet kommunes utgifter er på nivå med KOSTRA-gruppen.

I Lillestrøm kommune har utgiftene per innbygger økt jevnt hvert år fra 2015. Den totale økningen fra 2015 til 2018 er 144 kroner. Utgiftene har økt i perioden også i de tre kommunene i den nye kommunen. I KOSTRA-gruppe 13 har utgiftene per innbygger økt med 110 kroner i perioden.

11.6 ANDELEN SOSIALHJELPSMOTTAKERE I FORHOLD TIL INNBYGGERE I ALDEREN 20-66 ÅR

	Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år(B)	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker(B)
Nye Lillestrøm	5,0 %	35 299
Skedsmo	5,4 %	30 840
Sørum	3,5 %	49 081
Fet	3,5 %	63 273
Kostragruppe 13	4,5 %	52 060

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Lave utgifter til sosialhjelp kan komme av lav andel klienter eller lave utgifter per klient. Tabellen over viser andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år og brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp (funksjon 281) per mottaker. Skedsmo kommunes antall sosialhjelpsmottakere er doblet i 2018, og det gir derfor ikke mening å se på Skedsmo og Lillestrøm kommunes andeler her.

Ser vi på andelen sosialhjelpsmottakere ser vi at både Sørum kommune og Fet kommune har mye lavere andel enn KOSTRA-gruppe 13. Forskjellen er nesten 2 prosentpoeng for begge kommunene. Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker er over 4 000 kroner lavere i Sørum kommune enn KOSTRA-gruppens gjennomsnitt, men i Fet kommune er den over 10 000 kroner høyere.

12 KOMMUNALE BOLIGER

Tjenesteområdet kommunale boliger inkluderer funksjonene 265 kommunalt disponerte boliger, 283 bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig ("etableringshjelp", startlån med mer) og 315 boligbygging og fysiske bomiljøtiltak. Det er ingen behovsberegning i denne tjenesten. Netto driftsutgifter til kommunale boliger i Lillestrøm i 2018 var om lag 21 millioner kroner.

Dersom vi sammenligner utgiftene med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, ser vi at Lillestrøm i 2018 bruker mer per innbygger enn det behovet, basert på antall innbyggere, skulle tilsi. Totalt bruker kommunen 19,3 millioner kroner mer enn dersom de hadde samme utgiftsnivå som KOSTRA-gruppen.

Innsparingsmulighetene er størst for funksjon 265, beregnet til å være 13,8 millioner kroner. Lillestrøm bruker med andre ord mye på kommunalt disponerte boliger. Drift av kommunale boliger organiseres svært forskjellig i kommunene. Lillestrøm kommune brukte noe mindre, 1,2 millioner kroner, enn behovet tilsier på funksjon 315 og 6,7 millioner kroner mer enn behovet tilsier på funksjon 283. Ser vi på de ulike kommunene bruker Skedsmo mer penger enn de andre når man korrigerer for behov med bakgrunn i antall innbyggere, spesielt på funksjon 265.

12.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET KOMMUNALE BOLIGER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	44	212	251	248
Skedsmo	134	269	370	301
Sørum	-268	78	6	124
Fet	102	157	78	189
Kostragruppe 13	6	-2	54	23

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser inflasjonsjusterte netto driftsutgifter per innbygger til tjenesteområdet kommunale boliger. Kommunenes organisering av kommunale boliger varierer mye. Mange kommuner har flyttet boligdrift ut av kommunekassen (foretak) og noen har flyttet det ut av kommune konsernet (og lagt det til stiftelser, borettslag, aksjeselskaper). Dette gjør av hvordan renter og avskrivninger kommer inn i kommuneregnskapet varierer mye. Dette gjør det vanskelig å analysere de kommunale boligutgiftene. Tabellen over viser at disse utgiftene er svært forskjellige mellom de ulike kommunene.

Lillestrøm kommune hadde utgifter på 248 kroner per innbygger i 2018. For KOSTRA-gruppe 13 er gjennomsnittet lave 23 kroner per innbygger i 2018. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør denne forskjellen om lag 19 millioner kroner. Landsgjennomsnittet er 122 kroner. Alle de tre kommunene har høyere utgifter per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

Ser vi på utviklingen over tid har Lillestrøms utgifter økt med 204 kroner fra 2015 til 2018. Hoveddriveren til denne økningen er at Sørum har gått fra negative 268 kroner per innbygger i 2015 til 124 kroner per innbygger i 2018. Utgiftene har variert mye fra år til år også innad i de ulike kommunene

12.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 265 KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	-81	161	64	73
Skedsmo	28	288	166	121
Sørums	-433	-151	-209	-52
Fet	-44	48	6	37
Kostragruppe 13	-88	-80	-40	-88

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 265 kommunalt disponerte boliger. Igjen illustrerer tabellen at det er store forskjeller i kommunenes organisering av dette. Boligene kan være eid av kommunen eller andre (stiftelser), men disponeres av kommunen. I de fleste kommuner skal utleiedriften gå med overskudd, slik at kommunens kapitalkostnader dekkes inn (renter på lån).

Av tabellen ser vi at netto driftsutgifter per innbygger i Lillestrøm kommune i 2018 var 73 kroner. KOSTRA-gruppe 13 har et gjennomsnitt på negative 88 kroner per innbygger og landsgjennomsnittet er på negative 75 kroner. Det er Skedsmo som trekker utgiftene opp med en utgift per innbygger på 121 kroner i 2018.

Utgiftene til kommunalt disponerte boliger i nye Lillestrøm kommune har økt fra negative 81 kroner per innbygger i 2015 til 73 kroner per innbygger i 2018. I KOSTRA-gruppe 13 har utgiftene per innbygger variert noe, men er i dag på nøyaktig samme nivå som i 2015. Innad i de tre kommunene er det store forskjeller og variasjoner, mellom kommunene og i samme kommune forskjellige år.

12.3 KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER PER 1000 INNBYGGER

	Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere(B)	Netto driftsutgift til 265 kommunale boliger per utleid bolig
Nye Lillestrøm	13	5 972
Skedsmo	14	8 733
Sørums	10	-5 400
Fet	8	4 531
Kostragruppe 13	19	-4 978

Tabellen over viser kommunalt disponerte boliger per 1 000 innbygger og netto driftsutgifter til funksjon 265 kommunale boliger, per utleid bolig.

Av tabellen ser vi at Lillestrøm kommune leide ut 13 boliger per 1000 innbyggere i 2018. Det er 6 mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Av de tre kommunene er det Skedsmo, med sine 14 boliger, som har flest kommunalt disponerte boliger per 1 000 innbygger og Fet kommune, med 8 boliger, som har færrest.

Utgiftene til utleie av kommunale boliger bør gå med overskudd, slik at kommunen får dekket både driftsutgifter, vedlikehold og deler av kapitalkostnadene. Av tabellen ser vi at Lillestrøm

kommune gikk med underskudd i 2018. Netto driftsutgift per utleid bolig va 5 972 kroner. I KOSTRA-gruppe 13 og i landet som helhet gikk utleie av kommunale boliger med overskudd. Per bolig gikk KOSTRA-gruppe 13 med et overskudd på 4 987 kroner og landsgjennomsnittet hadde et overskudd på 3 982 kroner per bolig.

Ser vi på de ulike kommunene er det Skedsmo kommune som bidrar mest til underskuddet, kommunens netto driftsutgifter per utleid bolig er 8 733 kroner. I Sørumsund går de med overskudd på 5 400 kroner per bolig.

13 KULTUR OG IDRETT

Tjenesteområdet kultur og idrett inkluderer funksjonene 231 aktivitetstilbud til barn og unge, 370 bibliotek, 373 kino, 375 museer, 377 kunst, 380 idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg, 381 kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg, 383 musikk- og kulturskoler, 385 andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg og 386 kommunale kulturbygg. Det er ikke behovskorleksjon i tjenesteområder og kommunene har svært lite lovpålagte forpliktelser i denne sektoren. De totale utgiftene til tjenesteområdet i Lillestrøm kommune i 2018 var om lag 157 millioner kroner.

Vi kan sammenligne hvor mye penger Lillestrøm brukte på tjenesteområdet i 2018 med hvor mye KOSTRA-gruppe 13 brukte, behovskorrigert med antall innbyggere. Ifølge denne beregningen brukte Lillestrøm 36,6 millioner kroner mindre enn de ville brukt om de lå på samme nivå per innbygger som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Funksjonen der Lillestrøm bruker klart mindre penger funksjon 380 idrett og tilskudd til andre idrettslag, her bruker Lillestrøm 20,5 millioner kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13, korrigert for antall innbyggere. For funksjon 385 bruker kommunen 8,1 millioner kroner mindre og for funksjon 370 bruker den 3,8 millioner kroner mindre.

Gjør vi samme sammenligning for de ulike kommunene ser vi at Sørum kommune bruker minst penger per innbygger, mens Skedsmo bruker mest.

Lillestrøm kommune har en større andel elever i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole av antall barn i alderen 6-25 år enn det KOSTRA-gruppe 13 har. Samtidig er enhetskostnaden, målt som korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per barn lavere enn KOSTRA-gruppen.

13.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER FOR KULTURSEKTOREN PER INNBYGGER I KRONER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	1 777	1 938	2 012	1 826
Skedsmo	2 071	2 346	2 244	2 251
Sørum	1 345	1 214	1 859	884
Fet	1 077	1 159	1 169	1 281
Kostragruppe 13	2 020	2 115	2 177	2 253

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Tabellen over viser netto driftsutgifter for tjenesteområdet kultur og idrett per innbygger, justert for inflasjon. Av tabellen ser vi at Lillestrøm kommune brukte 1 826 kroner per innbygger til kultursektoren i 2018. Dette er 427 kroner mindre enn KOSTRA-gruppe 13 og 596 kroner mindre enn landsgjennomsnittet. Av de tre kommunene har Sørum de laveste utgiftene til kultur og idrett, mens Skedsmo har høyest. Skedsmos utgift per innbygger er på nivå med KOSTRA-gruppens.

Ser vi på utviklingen over tid ser vi at utgiftene per innbygger i Lillestrøm kommune økte fra 2015 til 2017, men ble redusert med 186 kroner fra 2017 til 2018. Hovedårsaken til denne reduksjonen er at Sørum mer enn halverte sine utgifter, fra 1 859 kroner per innbygger i 2017 til 884 kroner per innbygger i 2018. I KOSTRA-gruppe 13 og i gjennomsnittet for landet har utgiftene per innbygger økt jevnt hvert år fra 2015 til 2018. Den totale økningen i perioden var 223 kroner i KOSTRA-gruppe 13 og 233 kroner for landsgjennomsnittet.

13.2 ANDEL ELEVER (BRUKERE) I GRUNNSKOLEALDER I KOMMUNENS MUSIKK- OG KULTURSKOLE, AV ANTALL BARN I GRUNNSKOLEALDER

	Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al(B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker(B)
Nye Lillestrøm	13,4 %	18 870
Skedsmo	12,4 %	19 020
Sørums	12,3 %	21 085
Fet	19,6 %	16 100
Kostragruppe 13	12,7 %	21 083

Tabellen over viser andel elever i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole av antall barn i alderen 6-15 år og korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per bruker (barn).

Nivået på utgiftene til kulturskole avhenger av høy dekningsgrad eller høye utgifter per bruker, og også av kommunens egenbetalinger. Av tabellen over ser vi at Lillestrøms andel brukere er 13,4 prosent, 0,7 prosentpoeng høyere enn KOSTRA-gruppe 13. Dekningsgraden i Lillestrøm er dermed høyere enn i KOSTRA-gruppen. Per elev ved musikk- og kulturskolen bruker Lillestrøm kommune 18 870 kroner. KOSTRA-gruppens kostnad per elev er 21 083 kroner. Lillestrøm kommune har høy dekningsgrad og lave enhetskostnader sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13.

Det er forskjeller mellom de tre kommunene. Fet kommunes dekningsgrad er på 19,6 prosent. Kommunen har samtidig lave enhetskostnader på 16 100 kroner per bruker. De andre kommunene har en dekningsgrad noe lavere enn KOSTRA-gruppen. Sørums enhetskostnad er lik KOSTRA-gruppens, mens Skedsmos utgifter per bruker er noe lavere enn KOSTRA-gruppens.

14 KIRKE

Tjenesteområdet kirke inkluderer funksjonene 390 den norske kirke, 392 tilskudd til tros- og livssynssamfunn og 393 gravplasser og krematorier. Det er ingen behovsberegning for denne tjenesten. I 2018 var Lillestrøm kommunes totale netto driftsutgifter til disse funksjonene 37 millioner kroner.

Korrigert for antall innbyggere bruker Lillestrøm kommune mindre på tjenesteområdet kirke enn KOSTRA-gruppe 13. Dersom kommunen hadde hatt samme kostnadsnivå som KOSTRA-gruppen, ville de ha brukt 15,5 millioner kroner mer i 2018. Det er hovedsakelig på funksjon 390, som er tilskudd til den norske kirke, at kommunen bruker mindre penger enn KOSTRA-gruppen. Denne funksjonen er også den største i tjenesteområdet. Av de tre kommunene er det Skedsmo kommune som driver tjenesten billigst, korrigert for antall innbyggere.

14.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 390 OG 393 PER INNBYGGER I KRONER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	346	345	350	373
Skedsmo	254	257	273	306
Sørums	505	503	474	492
Fet	527	511	517	504
Kostragruppe 13	524	516	518	530

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Tabellen over viser netto driftsutgifter til funksjon 390 den norske kirke og funksjon 393 gravplasser og krematorier per innbygger. Lillestrøm kommune brukte 373 kroner på disse funksjonene i 2018. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13, som brukte 530 kroner på dette samme år, brukte Lillestrøm lite per innbygger på disse funksjonene. Det er Skedsmo kommune som drar ned kostnadene per innbygger i Lillestrøm. Per innbygger var utgiftene 306 kroner i Skedsmo kommune, 392 kroner i Sørums kommune og 504 kroner i Fet kommune i 2018.

Dersom vi ser på utviklingen over tid har Lillestrøms kostnader til funksjonene per innbygger vært relativt stabil mellom 346 og 350 kroner fra 2015 til 2017. Fra 2017 til 2018 økte utgiftene med 23 kroner. Utviklingen i de tre kommunene er noe varierende. Mens Skedsmo har hatt en økning i utgifter per innbygger det siste året har utgiftene i Fet kommune sunket.

15 PLAN, KULTURMINNER, NATUR OG NÆRMILJØ

Plan, kulturminner, natur og nærmiljø omfatter funksjonene 301 plansaksbehandling, 302 byggebehandling og eierseksjonering, 303 kart og oppmåling, 335 rekreasjon i tettsted, 360 naturforvaltning og friluftsliv og 365 kulturminnevern. Det er ikke behovsberegning for dette området.

Netto driftsutgifter til dette tjenesteområdet var på om lag 56 millioner kroner i Lillestrøm i 2018. Utgiftene per innbygger i Lillestrøm var lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 i 2018.

15.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL PLAN, KULTURMINNER, NATUR OG NÆRMILJØ

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	563	585	648	655
Skedsmo	561	564	618	767
Sørum	596	582	730	386
Fet	520	693	658	553
Kostragruppe 13	577	631	663	725

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen viser netto driftsutgifter på forvaltningsoppgavene innenfor tekniske tjenester. Dette er plan, byggesak, kart/oppmåling, parkdrift, naturforvaltning og kulturminnevern. Netto utgift var på 655 kroner per innbygger i 2018. Det er 70 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Multiplisert med antall innbyggere tilsvarer dette totalt 6 millioner kroner.

I perioden 2015 til 2017 var det relativt liten forskjell i utgiftsnivået mellom de tre kommunene. I 2018 har det imidlertid blitt betydelige forskjeller. Utgiften i Skedsmo har økt med 149 kroner fra 2017 til 2018, og er nå nesten dobbelt så høye som utgiftene i Sørum. Sørum har redusert sine utgifter betraktelig det siste året.

Byggesakstjenestene (byggesak, deling og seksjonering) kan i stor grad selvfinansieres med gebyrer fra søkerne. I Lillestrøm kommune har både Skedsmo og Sørum et positivt resultat på funksjon 302 (byggesaksbehandling og eierseksjonering). Dette bidrar til å trekke ned de samlede utgiftene til tjenesteområdet plan, kulturminner, natur og nærmiljø.

16 ADMINISTRASJON, STYRING OG FELLESUTGIFTER

Administrasjon, styring og fellesutgifter omfatter funksjonene 100 (politikk), 110 (revisjon), 120 (administrasjon), 121 (eiendomsforvaltning), 130 (administrasjonslokaler), 180 (fellesutgifter) og 285 (utenfor kommunalt område). Funksjonene 190 (utgifter til fordeling) og 290 (interkommunalt samarbeid) er også tatt med her. Disse funksjonene skal gå i null, men dette er ikke alltid tilfelle.

Administrasjon er et utfordrende område å analysere fordi kommunenes regnskapspraksis varierer. Det er ulik tolkning av skillet mellom tjeneste og administrasjon.

Behovet for administrasjon i Lillestrøm er beregnet til 94 prosent av landsgjennomsnittet. Alle de tre kommunene har behov som er under landsgjennomsnittet.

Totalt hadde Lillestrøm netto driftsutgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter på 427 millioner kroner i 2018. Behovskorrigerte netto driftsutgifter per innbygger til administrasjon, styring og fellesutgifter var på i underkant av 5 300 kroner i 2018. Dette er om lag 600 kroner høyere enn i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer denne differansen med antall innbyggere og korrigerer for Lillestrøms utgiftsbehov utgjør dette om lag 51 millioner kroner.

16.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Nye Lillestrøm	Skedsmo	Sørum	Fet	Kostragruppe 13
Indeks innb. 0-1 år (2%)	102,8 %	100,6 %	111,0 %	100,4 %	97,3 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	105,4 %	100,6 %	119,2 %	107,0 %	100,9 %
Indeks innb. 6-15 år (11%)	108,6 %	104,4 %	120,1 %	110,5 %	104,1 %
Indeks innb. 16-22 år (8%)	99,9 %	102,5 %	95,9 %	93,9 %	102,2 %
Indeks innb. 23-66 år (53%)	100,7 %	101,1 %	100,0 %	100,2 %	99,0 %
Indeks innb. 67-79 år (9%)	89,2 %	91,2 %	80,0 %	94,1 %	100,1 %
Indeks innb. 80-89 år (3%)	89,9 %	92,7 %	79,6 %	92,8 %	98,9 %
Indeks innb. over 89 år (1%)	68,6 %	73,9 %	58,0 %	60,3 %	92,9 %
Indeks landbrukskriteriet (3%)	41,4 %	9,1 %	117,6 %	74,7 %	41,8 %
Indeks basiskriteriet (9%)	32,4 %	15,6 %	51,8 %	80,8 %	22,2 %
Utgiftsbehov - Adm, styring og fellesutgifter (sum)	94,0 %	92,5 %	95,9 %	98,3 %	93,0 %

Behovet for administrasjon er beregnet til 94 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. Sammenliknet med landsgjennomsnittet har Lillestrøm flere unge og færre eldre. Alle tre kommunene ligger under landsgjennomsnittet. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 13 er Lillestrøms behov per innbygger litt høyere.

16.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL ADMINISTRASJON, STYRING OG FELLESUTGIFTER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	4 657	5 016	5 021	5 293
Skedsmo	4 789	4 967	5 023	5 684
Sørum	4 470	5 188	4 605	4 107
Fet	4 369	4 985	5 640	5 351
Kostragruppe 13	4 264	4 246	4 283	4 655

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Behovskorrigerte netto driftsutgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter er 5 293 kroner i Lillestrøm 2018. Det er om lag 600 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom man multipliserer denne differansen med antall innbyggere og korrigerer for utgiftsbehov tilsvarer dette 51 millioner kroner.

Utgiftene per innbygger har hatt en høyere vekst i Lillestrøm enn i KOSTRA-gruppen i perioden 2015 til 2018. Utgiften målt i faste priser har økt med 636 kroner i denne perioden. I KOSTRA-gruppen har beløpet økt med 391 kroner i samme periode.

Det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder utgifter per innbygger. Utgiftene er lavest i Sørum, og høyest i Skedsmo. I Skedsmo er utgiftene om lag 40 prosent høyere enn i Sørum.

16.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 100 POLITISK STYRING

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	344	342	324	301
Skedsmo	328	327	297	294
Sørum	336	337	352	289
Fet	419	420	397	350
Kostragruppe 13	324	297	327	290

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Funksjon 100 politikk omfatter honorarer og driftsmidler til ulike politiske råd og utvalg. Behovskorrigerte netto utgifter til politikk var 301 kroner per innbygger i Lillestrøm i 2018. Det er 11 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Utgiften har blitt redusert hvert år siden 2016.

Skedsmo og Sørum har utgifter på omtrent samme nivå som KOSTRA-gruppen. I Fet er utgiften per innbygger 60 kroner høyere.

16.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 120 ADMINISTRASJON

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	3 591	3 840	4 077	4 277
Skedsmo	3 850	3 987	4 007	4 654
Sørum	3 016	3 495	3 830	3 183
Fet	3 351	3 718	4 758	4 265
Kostragruppe 13	3 099	3 109	3 031	3 366

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Funksjon 120 administrasjon omfatter strategisk ledelse og administrative støttefunksjoner. Det vil si overordnet ledelse og deres staber, samt administrativ støtte innen økonomi, personal, IKT og sak/arkiv.

Behovskorrigerede netto utgifter til administrasjon var omtrent 4 300 kroner i Lillestrøm i 2018. Det er om lag 900 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Multiplisert med antall innbyggere utgjør dette totalt 73 millioner kroner. Utgiften har økt hvert år siden 2015. Totalt har utgiften per innbygger økt med om lag 900 kroner denne perioden.

Skedsmo og Fet har høyere utgifter per innbygger på funksjon 120 enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. I Sørum er utgiftene lavere enn gjennomsnittet.

Administrasjon er et av de mer usikre regnskapsområdene i kommunene. KOSTRA-veilederens beskrivelse av skillet mellom tjenesteproduksjon og administrasjon tolkes forskjellig. Høye utgifter på denne funksjonen kan bety at kommunene ikke har fordelt like mye administrasjon ut på tjenesteområdene, det er derfor behov for ytterligere data når man sammenligner administrasjon. Det faller utenfor rammen av dette prosjektet.

16.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 130 ADMINISTRASJONSLOKALER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	266	261	247	316
Skedsmo	299	285	286	353
Sørum	215	230	236	242
Fet	202	201	95	261
Kostragruppe 13	380	367	404	411

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Utgiften per innbygger til administrasjonslokaler var 316 kroner i Lillestrøm i 2018 når man justerer for utgiftsbehov. Det er 95 kroner lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Utgiftene er lavere enn KOSTRA-gruppen for alle de tre kommunene.

17 BRANN- OG ULYKKESVERN

Brann omfatter funksjonene 338 forebygging (inkludert feiing) og 339 beredskap. Det er ingen behovskorreksjon for brannvesen. Netto driftsutgifter til brann- og ulykkesvern utgjorde om lag 60 millioner kroner i 2018.

Lillestrøm hadde en lavere utgift per innbygger til brann- og ulykkesvern enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Samtidig er kvaliteten, målt ved andel A-objekter som har fått tilsyn, litt lavere enn i KOSTRA-gruppen.

Utgiftene per innbygger varierer lite mellom de tre kommunene. Det er større variasjoner i andel A-objekter som har fått tilsyn. Her utgjør andelen 50 prosent i Skedsmo, mens den kun er på 15 prosent i Fet.

17.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL BRANN- OG ULYKKESVERN

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	579	583	648	696
Skedsmo	568	604	661	695
Sørumsund	598	535	632	711
Fet	606	555	616	679
Kostragruppe 13	760	777	765	801

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Lillestrøm brukte 696 kroner per innbygger på brann og ulykkesvern i 2018. Det er 105 kroner lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom man multipliserer differansen med antall innbyggere utgjør dette 9 millioner kroner.

Utgiftene til brann og ulykkesvern er på omtrent samme nivå i de tre kommunene. Utgiftene har økt med totalt 117 kroner fra 2015 til 2018, målt i faste priser. Utviklingen har vært omtrent lik i alle kommunene.

Lillestrøm kjøper tjenester fra et interkommunalt brannvesen. Det gjør de fleste kommuner. Kravene til beredskap settes av statlige myndigheter. Det er derfor ikke lett å påvirke kostnadsnivået på kort sikt.

17.2 ANDEL A-OBJEKTER SOM HAR FÅTT TILSYN

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	82,8 %	33,6 %	43,6 %	40,2 %
Skedsmo	93,2 %	32,8 %	60,9 %	50,4 %
Sørumsund	74,5 %	41,4 %	7,0 %	34,4 %
Fet	59,0 %	25,0 %	35,9 %	15,0 %
Kostragruppe 13	73,9 %	54,4 %	48,1 %	41,9 %

Andel A-objekter med tilsyn er en viktig kvalitetsindikator i brannvesenet. A-objekter er skoler, barnehager, sykehjem og brannfarlige fabrikker. Kommunen må sjekke brannsikkerheten på disse byggene regelmessig.

I Lillestrøm hadde 40 prosent av A-objektene tilsyn i 2018. Dette er litt lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Det var bare Skedsmo som hadde høyere andel tilsyn enn gjennomsnittet i gruppen. Her hadde 50 prosent av A-objektene tilsyn dette året.

18 EIENDOMSFORVALTNING

Eiendomsforvaltning omfatter de kommunale formålsbyggene. Det vil si funksjonene 121 felles eiendom, 130 administrasjonsbygg, 221 barnehagelokaler, 222 skolelokaler, 261 institusjonslokaler, 381 idrettsanlegg og 386 kulturbygg. Disse utgiftene er allerede analysert som en del av de tjenester de betjener. Her følger en samlet analyse av eiendomsdriften.

Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning var omtrent 470 millioner kroner i 2018. Målt per innbygger var utgiften 5 471 kroner, som er rundt 440 kroner høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom vi multipliserer denne differansen med antall innbyggere utgjør dette om lag 38 millioner kroner. De høye driftsutgiftene kan ha sammenheng med mer areal per innbygger, og en høyere utgift per kvadratmeter.

Alle de tre kommunene har høyere utgifter til eiendomsforvaltning enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Sørumsdal har de høyeste utgiftene.

18.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL KOMMUNAL EIENDOMSFORVALTNING PER INNBYGGER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	5 077	5 219	5 316	5 471
Skedsmo	5 389	5 436	5 346	5 402
Sørumsdal	4 404	4 560	5 436	5 733
Fet	4 662	5 226	4 990	5 396
Kostragruppe 13	4 534	4 713	4 846	5 029

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Lillestrøm brukte om lag 5 500 kroner per innbygger til eiendomsdrift i 2018. Det er rundt 440 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Utgiftene per innbygger er høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen for alle de tre kommunene.

I faste priser har utgiften økt med om lag 400 kroner siden 2015. Utgiften har i samme tidsrom steget med 500 kroner i KOSTRA-gruppen.

18.2 SAMLET AREAL PÅ ADMINISTRASJONSLOKALER I KVADRATMETER PER INNBYGGER

	Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger(B)	Netto utgift per kvm, administrasjonslokaler
Nye Lillestrøm	0,4	622
Skedsmo	0,4	475
Sørumsdal	0,3	934
Fet	0,1	1 830
Kostragruppe 13	0,4	869

Lillestrøm har 0,4 kvadratmeter administrasjonsbygg per innbygger, som er likt som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Netto driftsutgifter utgjør om lag 620 kroner per kvm. Dette er omtrent 250 kroner lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Lillestrøms utgifter til administrasjonsbygg per innbygger blir dermed lavere enn gjennomsnittet.

Det er store variasjoner mellom kommunene når man ser på areal per innbygger. Fet har et svært lavt areal per innbygger (0,1 kvadratmeter), men har til gjengjeld en høy utgift per kvadratmeter. Netto utgift per kvadratmeter i Fet er over dobbelt så høy som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

18.3 SAMLET AREAL PÅ FORMÅLSBYGGENE I KVADRATMETER PER INNBYGGER

Samlet areal
på formålsbyggene i
kvadratmeter per innbygger(B)

Nye Lillestrøm	4,5
Skedsmo	4,7
Sørums	4,6
Fet	3,6
Kostragruppe 13	4,4

Lillestrøm har høyere utgifter per innbygger til drift av formålsbygg. Tabellen viser at Lillestrøm har mer areal per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dette kan være med på å forklare de høye utgiftene.

18.4 SAMLET AREAL PÅ KOMMUNALE IDRETTSBYGG I KVADRATMETER PER INNBYGGER

Samlet areal
på kommunale idrettsbygg
i kvadratmeter per
innbygger(B)

Netto utgift
per kvm, idrettsanlegg

Nye Lillestrøm	0,4	1 334
Skedsmo	0,5	1 513
Sørums	0,3	133
Fet	0,1	1 888
Kostragruppe 13	0,5	1 119

Areal per innbygger på idrettsbygg er noe lavere i Lillestrøm enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Utgiften per kvadratmeter er imidlertid høyere enn gjennomsnittet i gruppen.

Det er store variasjoner mellom kommunene, både når det gjelder utgift per kvadratmeter og kvadratmeter per innbygger. Antall kvadratmeter per innbygger varierer mellom 0,1 i Fet og 0,5 i Skedsmo. Utgift per kvadratmeter varierer mellom 133 kroner i Sørums, og 1 888 kroner i Fet. Fet har dermed lavest areal per innbygger, samtidig som de har høyest utgift per kvadratmeter.

18.5 SAMLET AREAL PÅ KOMMUNALE KULTURBYGG I KVADRATMETER PER INNBYGGER

	Samlet areal på kommunale kulturbygg i kvadratmeter per innbygger(B)	Netto utgift per kvm, kulturbygg
Nye Lillestrøm	0,4	822
Skedsmo	0,5	779
Sørum	0,1	693
Fet	0,1	1 644
Kostragruppe 13	0,4	742

Areal på kulturbygg utgjør 0,4 kvadratmeter per innbygger i Lillestrøm. Dette er det samme som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Netto utgifter per kvadratmeter er 822 kroner, noe som er litt høyere enn i KOSTRA-gruppen. Fet kommune trekker opp snittet med 1644 kroner per kvadratmeter.

18.6 SAMLET AREAL PÅ FØRSKOLELOKALER I KVADRATMETER PER BARN I KOMMUNAL BARNEHAGE

	Samlet areal på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage(B)	Netto utgift per kvm, barnehagelokaler
Nye Lillestrøm	9,7	1 599
Skedsmo	8,7	1 559
Sørum	14,7	1 305
Fet	8,3	2 490
Kostragruppe 13	8,7	1 668

Som nevnt i kapittelet om barnehage har Lillestrøm høyere behovskorrigerede netto utgifter på funksjon 221 enn KOSTRA-gruppe 13. Utgiftene på denne funksjonen er et produkt av antall kommunale plasser, antall kvadratmeter per plass og driftsutgifter per kvadratmeter. Lillestrøm har mange kommunale plasser og mange kvadratmeter per barn i kommunale barnehager, sammenlignet med KOSTRA-gruppen. Dette trekker utgiftene opp. Utgiftene per kvadratmeter er imidlertid lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

Alle tre kommunene har mer areal per barn, og lavere utgift per kvadratmeter enn KOSTRA-gruppen.

18.7 SAMLET AREAL PÅ INSTITUSJONSLOKALER I KVADRATMETER PER BEBOER I INSTITUSJON

	Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon(B)	Netto utgift per kvm, institusjonslokaler
Nye Lillestrøm		1 246
Skedsmo		1 331
Sørum		1 200
Fet		1 047
Kostragruppe 13		1 132

Det er ikke publisert tall for areal på institusjonslokaler.

Lillestrøm kommune har høyere behovskorrigerede utgifter til institusjonslokaler enn KOSTRA-gruppe 13. Tabellen viser at Lillestrøm har høyere utgifter per kvadratmeter enn KOSTRA-gruppe 13. Dette kan være med på å forklare de høye utgiftene på institusjonslokaler.

Utgiftene per kvadratmeter er høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen i både Skedsmo og Sørum. I Fet er utgiftene lavere enn gjennomsnittet.

18.8 SAMLET AREAL PÅ SKOLELOKALER I KVADRATMETER PER ELEV

	Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev(B)	Netto utgift per kvm, skolelokaler
Nye Lillestrøm	17,7	1 142
Skedsmo	18,6	1 034
Sørum	16,1	1 341
Fet	16,4	1 347
Kostragruppe 13	17,7	1 011

Lillestrøms behovskorrigerede netto driftsutgifter til skolelokaler er høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

Høyere utgifter kan ha sammenheng med få elever i private skoler, høyt areal per elev eller høye driftsutgifter per kvadratmeter. Tabellen viser at antall kvadratmeter skolelokaler per elev i Lillestrøm er likt som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Utgiftene per kvadratmeter er 131 kroner høyere enn gjennomsnittet i gruppen. Dette kan være med på å forklare de høye utgiftene.

18.9 UTGIFTER TIL DRIFTSAKTIVITETER I KOMMUNAL EIENDOMSFORVALTNING PER KVADRATMETER

	Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)
Nye Lillestrøm	586	114
Skedsmo	606	132
Sørum	447	91
Fet	743	56
Kostragruppe 13	576	112

I eiendomsbransjen deles netto driftsutgifter i såkalte FDV-komponenter. FDV er en forkortelse for Forvaltning, Drift og Vedlikehold.

Lillestrøms utgifter til drift per kvadratmeter er 586 kroner, som er 10 kroner høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Utgiftene til vedlikehold er omtrent på samme nivå som gjennomsnittet i gruppen.

19 SAMFERDSEL

Samferdsel omfatter funksjonene 330 samferdselsbedrifter/transporttiltak og 332 kommunale veier. Ingen av kommunene har samferdselsbedrifter (vanligvis havnevesen og parkering). Det er ingen behovsberegning for denne tjenesten. Netto driftsutgifter til samferdsel var på om lag 97,5 millioner kroner i 2018.

Netto driftsutgifter per innbygger til samferdsel var om lag 1 140 kroner i 2018. Dette er 185 kroner høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13.

Det ser ut til at de høye utgiftene i Lillestrøm henger sammen med høye enhetskostnader. Lillestrøm har færre kilometer kommunal vei enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen, men utgiften per kilometer vei er høyere enn gjennomsnittet. Det er spesielt Skedsmo som trekker opp utgiften per kilometer vei.

19.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL SAMFERDSE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	1 144	981	1 008	1 137
Skedsmo	1 141	1 112	1 154	1 300
Sørum	1 313	605	576	694
Fet	899	958	993	1 050
Kostragruppe 13	738	778	828	952

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Netto driftsutgifter per innbygger til samferdsel var om lag 1 137 kroner i Lillestrøm i 2018. Det er 185 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen 13.

Målt i faste priser er utgiften på omtrent samme nivå som i 2015. I KOSTRA-gruppen har utgiftene økt med om lag 200 kroner i den samme tidsperioden.

Både Skedsmo og Fet har høyere utgifter per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Utgiftene i Sørum er betydelig lavere enn i de to andre kommunene. Målt per innbygger er utgiftene i Sørum omtrent halvparten av utgiftene i Skedsmo.

19.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 332 KOMMUNALE VEIER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	1 143	979	1 008	1 130
Skedsmo	1 141	1 107	1 154	1 303
Sørum	1 309	609	577	653
Fet	899	958	993	1 050
Kostragruppe 13	834	882	947	1 023

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Utgifter til kommunale veier utgjør nesten hele utgiften til tjenesteområdet samferdsel. Netto utgift per innbygger til kommunale veier var 1 130 kroner i Lillestrøm i 2018. Det er om lag 100

kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Dersom man multipliserer denne differansen med antall innbyggere utgjør dette om lag ni millioner kroner.

Utgiften er på omtrent samme nivå som i 2015, målt i faste priser. I KOSTRA-gruppen har utgiftene økt med om lag 200 kroner fra 2015 til 2018. Skedsmo og Fet har høyere utgifter til vedrift enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Utgiftene er betydelig lavere i Sørumsund.

19.3 ANTALL KILOMETER KOMMUNAL VEI OG GATE PER 1 000 INNBYGGER

	Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger(B)	Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate
Nye Lillestrøm	4,16	
Skedsmo	3,11	419 127
Sørumsund	6,08	107 477
Fet	6,16	170 329
Kostragruppe 13	5,23	194 779

Som nevnt tidligere har Lillestrøm høyere netto driftsutgifter per innbygger til kommunale veier. I Lillestrøm ser dette ut til å skyldes høye utgifter per kilometer vei.

Tabellen ovenfor viser at Lillestrøm har om lag fire kilometer vei per innbygger. Dette er lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen, som er på om lag fem kilometer. Det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder antall kilometer vei per innbygger. Skedsmo har omtrent tre kilometer vei per innbygger, mens Sørumsund og Fet har i overkant av seks.

Det er også store variasjoner i driftsutgifter per kilometer. Netto driftsutgift per kilometer i Sørumsund og Fet er lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. I Skedsmo er utgiften betydelig høyere enn gjennomsnittet.

Skedsmo har dermed færrest antall kilometer vei per innbygger, men har samtidig den høyeste utgiften per kilometer. Skedsmo kommune er den som trekker utgiftene opp mest.

20 NÆRINGSFORVALTNING OG KONSESJONSKRAFT

Næringsformål omfatter funksjonene 320 kommunal næringsvirksomhet, 321 konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, 325 næringsstøtte og 329 landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling. Det er ingen behovskorreksjon for denne tjenesten. Næringsvirksomhet omfatter skogbruk, kioskdirift, utleie av bygg og mottak av næringsavfall.

Netto driftsutgifter til næringsformål i Lillestrøm kommune var om lag 3,5 millioner i 2018.

Lillestrøm hadde netto utgift på 41 kroner per innbygger fra næringsformål i 2018, som er 32 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Inntekt fra egen næringsvirksomhet trekker ned utgiftene. Her hadde Lillestrøm et overskudd på 27 kroner per innbygger. Dette er likevel et lavere resultat enn i KOSTRA-gruppen, som i gjennomsnitt hadde et overskudd på 89 kroner per innbygger fra egen næringsvirksomhet.

20.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL NÆRINGSFORVALTNING OG KONSESJONSKRAFT

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	-121	-2	123	41
Skedsmo	-32	-59	104	63
Sørum	-524	132	167	-66
Fet	101	64	141	95
Kostragruppe 13	53	73	74	73

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Lillestrøm hadde en netto utgift på 41 kroner per innbygger fra næringsformål i 2018. Det var 32 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. I 2015 hadde Lillestrøm et overskudd på 121 kroner per innbygger. Endringen fra 2015 til 2018 er dermed på 162 kroner per innbygger.

Omfanget av næringsvirksomhet og bistand til næringslivet varierer mye mellom kommunene. Fet bruker mer penger på denne tjenesten enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Skedsmo bruker litt mindre enn gjennomsnittet, mens Sørum har et overskudd på 66 kroner per innbygger. Sørum har dermed et mye bedre resultat enn KOSTRA-gruppen på denne funksjonen.

20.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 320 KOMMUNAL NÆRINGSVIRKSOMHET

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	-241	-88	36	-27
Skedsmo	-108	-111	50	28
Sørum	-752	-17	26	-163
Fet	-72	-88	-16	-81
Kostragruppe 13	-92	-107	-85	-89

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Lillestrøm hadde et overskudd på 27 kroner per innbygger på egen næringsvirksomhet i 2018. Dette er 62 kroner lavere enn KOSTRA-gruppe 13 som hadde et overskudd på 89 kroner per innbygger. Overskuddet er redusert med om lag 270 kroner per innbygger fra 2015 til 2018. I KOSTRA-gruppen er overskuddet omtrent uendret i samme periode.

Det var bare Fet og Sørumsund som hadde overskudd på egen næringsvirksomhet i 2018. I Fet er dette utleie av næringsbygg (fjellhall).

21 FLYKTNINGER OG INTEGRERING

Utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger er et viktig og vanskelig tema i kommunale økonomianalyser. Utgiftene er høye i enkelte kommuner. Utgiftene er samtidig lite synlige i kommuneregnskapet. Funksjon 275 introduksjonsordningen er den eneste funksjonen som kun gjelder flyktninger. Inntektene (integreringstilskuddet) inntektsføres ikke i tjenestene, men på funksjon 850 som rammetilskudd. Mange flyktninger fører derfor til høye nettokostnader i en del tjenester, spesielt barnevern, sosial, helse og grunnskole.

For å anslå denne effekten, kan man sammenligne kommunenes inntekter fra integreringstilskudd. Høyt integreringstilskudd indikerer høye utgifter til flyktninger. Noen direkte sammenheng er det ikke. Enkelte kommuner har de siste årene meldt om store overskudd på flyktningene.

Det er ikke grunn til å tro at Lillestrøm har høyere utgifter til flyktninger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Integreringstilskuddet (223 millioner kroner) utgjorde 2 662 kroner per innbygger i 2017. Dette er om lag 370 kroner lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Lillestrøm bosatte flere flyktninger i 2017 enn gjennomsnittet i gruppen når man ser på antall bosatte flyktninger. Målt som andel av innbyggere bosatte de imidlertid færre enn gjennomsnittet. Vi har foreløpig ikke tall for integreringstilskudd og bosetting i 2018.

21.1 BOSATTE FLYKTNINGER PER 1 000 INNBYGGERE

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	1,6	2,3	1,4	
Skedsmo	1,9	2,6	1,5	
Sørum	1,1	1,8	1,2	
Fet	0,9	1,6	1,5	
Kostragruppe 13	1,8	2,5	1,8	

Lillestrøm bosatte 120 flyktninger i 2017, som tilsvarer 1,4 promille av innbyggerne. Dette er 0,4 promille lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Ingen av kommunene bosatte flere flyktninger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

Vi har dessverre ikke tall for 2018.

21.2 TILSKUDD INTEGRERING PER INNBYGGER

	2015	2016	2017	2018
Nye Lillestrøm	1 346	1 845	2 662	
Skedsmo	1 655	2 194	3 361	
Sørum	847	1 362	1 405	
Fet	681	970	1 348	
Kostragruppe 13	1 545	2 096	3 028	

Lillestrøm fikk 2.662 kroner per innbygger i integreringstilskudd i 2017. Dette er om lag 370 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 13. Tilskuddet per innbygger har nesten doblet seg fra 2015 til 2017. Det samme gjelder for kommunegruppen.

Det var bare Skedsmo som fikk mer tilskudd fra IMDI enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen i 2017. Fet fikk minst. Vi har dessverre ikke tall for 2018.

KONTAKT

ØISTEIN HARSEM

Senior manager

m: +47 905 53 294

e: oistein.harsem@bdo.no

www.bdo.no

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar i henhold til garanti, og er en del av det internasjonale BDO-nettverket, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA. Medlem av Den Norske Revisorforening.

Leveransen er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO AS eller BDO Advokater AS vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart.